

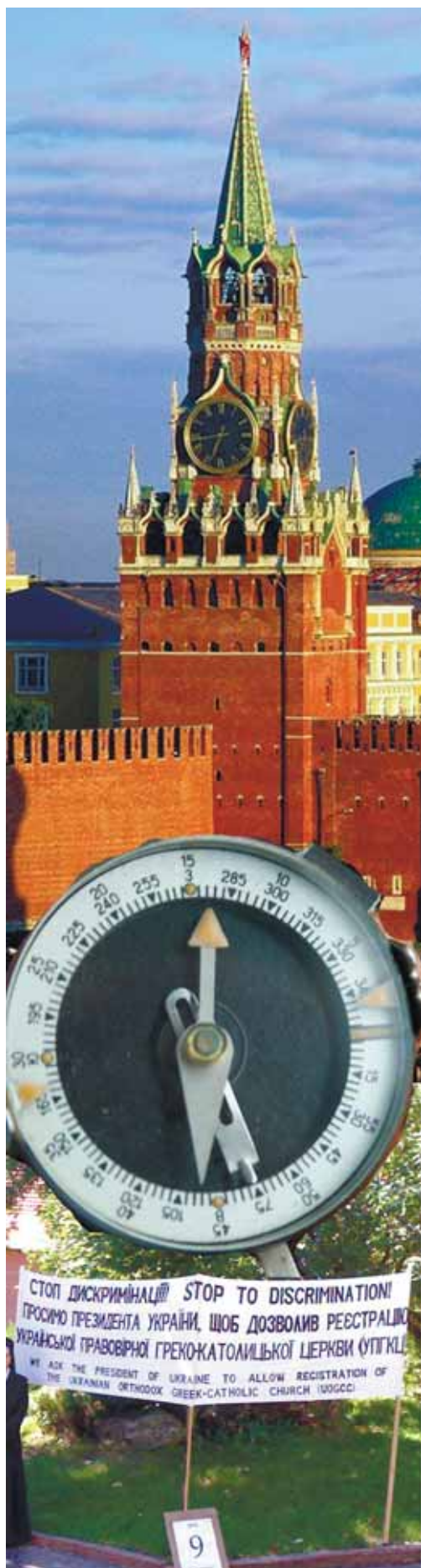
МЕТА

ЧАСОПИС ЛЬВІВСЬКОЇ АРХІЄПАРХІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

• ВЕРЕСЕНЬ • 2009 РОКУ БОЖОГО • ЧИСЛО • 7/56 •

Вектор вказує на Москву?

но, великі трактати, реферати, історичні розвідки, дискусійні статті. Ми ж сьогодні самотужки застановимося на хвилику над подіями минулого століття і хоч приблизно збагнемо те зло, котрого зазнав український народ, українська земля, українська Церква протягом останніх ста років.

У минулому столітті особливої кривди зазнала Українська Греко-Католицька Церква. Фатального удару по нашій Церкві, коли були понижені наші монастирі, позакривані наші семінарії і Академія, вимордовані і заарештовані митрополит, єпископи, священики, монашество, миряни, тощо, наніс «псевдособор» 1946 року, котрий був одним із наслідків II-ї Світової війни. Більше ніж сорокарічна перерва в легальній діяльності Церкви спричинилася до того, що майже цілком занепали, а властиво, затерлися, дух і традиції передвоєнного галицького духовенства. Їх місце заповнила московська ментальність і невластиві нам розуміння і сприймання гідності священства як такого. У Церкві втратилася історична тяглість нашого духовенства, згубився приклад до наслідування, зник зв'язок поколінь. В результаті маємо поважне поле для діяльності, щоб повернути втрачені позиції. Якщо ж не зуміємо радикально взятися до справи, то такий стан ми ще довго будемо спостерігати і терпіти.

Читаючи «Заповіт» Патріарха Йосифа Сліпого, знаходимо наступні рядки: «Пам'ятайте, що нарід, який не знає або загубив знання свого минулого з його духовними скарбами, вмирає і зникає з лиця землі. Рідна наука окрилює народ до лету на вершини зрілого серед народів світу народу!». Кожен з нас на своєму місці мав би старатися і працювати, щоб не пропадало знання нашого минулого, щоб, переосмислене, воно давало добрі і рясні плоди.

Однак, саме тепер, коли відзначаємо 20-ліття виходу нашої Церкви з підпілля, коли заступилися глибокі рани і можна вільно молитися до нашого Господа, Церква знову зазнає підступної агресії – її намагаються розколо-

ти, щоб знищити. Кілька чужинців, що якийсь час замешкують в Україні, проголосили себе єпископами і, зорганізувавшись в «правовірний синод», подають заяву до державної влади з вимогою зареєструвати їх під титулом «правовірна греко-католицька церква». Цікавим є те, що мусульмани по відношенню до нас – християн, визнають себе правовірними. Можна зробити висновок, що ці новітні «апостоли» хочуть запровадити у Церкву ще й мусульманську течію. Адже по відношенню до кого вони бажають бути правовірними? Питання, як кажуть, риторичне. Напевно це про них говорить св. апостол Павло: «Оті бо – то апостоли неправдиві, робітники лукаві, що вдають апостолів Христових. Воно й не дивно: сам бо сатана вдає з себе ангела світла. Нічого, отже надзвичайного в тому, коли і його слуги вдають із себе слуг праведності. Кінець їхній буде за ділами їхніми» (2 Кор. 13-15).

Сьогодні відкриваються секретні сейфи, стають явними таємниці, людям відкривається істина. Та й хіба ж може бути інакше? Адже Господь говорить нам: «Нічого бо нема захованого, що не стало б явним, ані нічого тайного, що б не стало знаним і на яв не вийшло» (Лк 8, 17). Минеться час, відійдуть у небуття і ці новоявлені «месії», що вдають із себе синів світла, можливо знайдеться і психіатр, котрий розповість про їхній діагноз, відкриються потаємні архіви, і виявляться справжні наміри оцих «правовірних апостолів», що сьогодні так сильно хочуть бути єпископами, патріархом чи навіть папою.

Казав хтось із давніх мудреців: скажи мені, хто твій друг, і я скажу про тебе: хто ти. Я не мудрець, але на їхню адресу відважусь скерувати дещо перефразовану пропозицію: нехай скажуть хто святив їх і їхнього «верховного архиєпископа», і я скажу кому вони служать. За всіма підрахунками – вектор вказує на Москву.

о. Іван ГАЛІМУРКА,
редактор

Сьогодні
у часописі «МЕТА»:

2–3 стор.
«Правовірні» – поза законом

Дружина Президента
на Львівщині

Лист Владики Володи-
мира (Ющак) до «підго-
рецьких отців»

4–5 стор.

Знайдено останки
св. апостола Павла

УАПЦ іде на зближення з
Константинополем

У Херсоні знищено
греко-католицький храм

6–7 стор.

Навколоцерковна
політика:
Перший наступ
патріарха Кирила

8–9 стор.

Щоб серця єдналися в лю-
бові. Християнський клуб
знайомств

УГКЦ – 20 років тому...

о. Євстахій Смаль – Божий
герой

10–12 стор.

Існування та діяльність
диявола

Історія парохій Львівщини.
Сороки Муровані

Життя св. Геновефи
(закінчення)

Кожна епоха накладає свій відбиток на історію людства, історію суспільства, історію Церкви тощо. У дальшій перспективі дослідники української історії ще напишуть свої наукові праці про наше минуле. Це будуть, очевид-

«ПІДГОРЕЦЬКИМ МОНАХАМ» ОФІЦІЙНО ВІДМОВИЛИ У РЕЄСТРАЦІЇ ПРАВОВІРНОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

Державний комітет України у справах національностей і релігій розглянув звернення щодо надання дозволу на релігійну діяльність іноземним громадянам та питання про реєстрацію статуту «Правовірної греко-католицької церкви». Про це йдеться в офіційному листі, підписаному головою Комітету Ю. Решетніковим.

У листі сказано: «Відповідно до ст. 24 Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації» [...] іноземні громадяни: Ілля А. Догнал – запрошувався Провінцією отців Василіан (УГКЦ) в Україну тільки з 25.06.2001 р. по 24.10.2001 р.; Роберт Обергаузер – з 30.04.2004 р. по 07.02.2005 р.; Методій Р. Шпіржік – з 10.05.2003 р. по 10.05.2005 р. В подальшому Церква не зверталася до державного органу в справах релігій з проханням про продовження терміну їх релігійної діяльності в Україні. Слід також зазначити, що згадувані вище іноземці грубо порушують внутрішні настанови (канонічне право) УГКЦ, за що рішенням Апостольської сигнатури (найвищого трибуналу Римо-Католицької Церкви) від 07.10.2008 р. були виключені з літургійного спілкування у всій Католицькій Церкві. Таким чином, релігійна діяльність зазначених осіб не відповідає як чинному законодавству України, так і внутрішнім настановам Церкви.

Водночас інформуємо, що питання про реєстрацію статуту «Правовірної греко-католицької церкви» чи іншої релігійної організації з подібною назвою може бути розглянуто лише з урахуванням ч. 3 ст. 5 ЗУ «Про свободу совісті та релігійні організації»: «Держава ... бере до відома і поважає традиції та внутрішні настанови релігійних організацій...». В даному випадку такими настановами є Кодекс Канонів Східних Церков (ККСЦ). Канон 19 цього Кодексу приписує: «... жодне починання не може приписувати собі назву католицького, якщо не одержить згоди компетентної церковної влади». Такою компетентною церковною владою на своїй канонічній території є іменований чи погоджений Папою Римським правлячий єпископ Католицької Церкви – член Колегії єпископів, главою якої є Римський архієпископ (Канон 49 ККСЦ). Тому нові релігійні організації, які визнають примат Папи, але не належать до Католицької Церкви, не мають права вживати у своїй назві терміни «католицький», «греко-католицький» чи похідні від них. Враховуючи викладене, відозви та інші звернення від так званого «Правовірного синоду єпископів УГКЦ», представники якого грубо порушують законодавство України та приписи Церкви, розглядатись Комітетом не будуть».

13 серпня під Львівською облдержадміністрацією розпочалась безстрокова мирна молитовна демонстрація. Однією із вимог демонстрантів є повторне прохання про реєстрацію УГКЦ. Як повідомили РІСУ у Відділі у справах національностей і релігій Львівської ОДА, їм були надіслані на реєстрацію статуту декількох громад, які діють під проводом т.зв. «підгорецьких владик», однак вони були відхилені через невідповідності в оформленні подібних документів.

Довідка РІСУ: Екс-монахи Антонін-Ілля Догнал, Ричард-Методій Шпіржік, Самуїл Р. Обергаузер раніше належали до ліквідованої у 2004 році Чеської делегатури отців-василіян. Четвертий отець – Василь-Маркіян Гітюк – українець. На сьогодні здійснюють свою діяльність у селі Підгірці на Львівщині. Конфліктна ситуація з цими священнослужителями розпочалася 2003 року, коли вони виступили проти призначення Ватиканом на посаду єкзарха Рутенської Греко-Католицької Церкви в Чехії словака о. Ладислава Гучку. Вони спробували зареєструвати громаду УГКЦ, але робили це без згоди церковної влади. Щоб частково зменшити напругу, весь провід Чеської делегатури отців-василіян було відіслано до України, а одного члена – до Англії. 13 червня 2004 року Генеральна Капітула (Колегія керівних осіб ордену) Василіянського Чину св. Йосафата прийняла рішення про ліквідацію Чеської делегатури. Від Чину було відсторонено 21 члена делегатури. Монахи, які на той час перебували у Підгорецькому монастирі і які також належали до розформованої Чеської делегатури ЧСВВ, звернулися з поданням до Папи і перебували у Василіянському Чині до остаточного вирішення питання.

Перебуваючи в Україні, вищезгадані отці працювали реколектантами у Свято-Благовіщенському василіянському монастирі, однак згодом їх діяльність була в основному зорієнтована на критику керівництва УГКЦ та інших церковних інституцій. Внаслідок цього і зважаючи на діяльність згаданих священників в Чехії, Патріарх Любомир та провід ЧСВВ в Україні 2004 року звернулися з листом до тодішнього керівника Львівської облдержадміністрації Олександра Сендеги з проханням «заборонити в'їзд в Україну чи перебування в Україні» отцям-василіянам з розформованої Чеської делегатури ЧСВВ, оскільки «ці ченці некоректно поведінкою та непослухом своїм монашам наставникам і місцевій єпархії вже спричинили великий заколот на шкоду вірним у Чеському єкзархаті ГКЦ, у Василіянському Чині та інших чинах і згромадженнях, а тепер завдають шкоду вірним УГКЦ».

На початку 2005 року монахів було виключено з Василіянського Чину відповідними Декретами, потверджен-

(Продовження на 3 стор.)

Архиєпископ Львівський Владика Ігор (Возьняк) відвідав парафію с. Митулин

23 серпня Архиєпископ Львівський, Владика Ігор (Возьняк), освятив престол храму Покрову Пресвятої Богородиці села Митулин (Золочівський р-н). Щоб розділити радість парафіяльного свята до селян Митулина до-

лучилися духовенство та вірні Глинянського деканату та околиць. Адміністратор храму, о. Василь Тузяк, зауважив, що подія є надзвичайно знаковою для села, адже вперше його мешканці мають можливість вітати Архиєрея, а крім того – це ще й освячення престолу.

«Підтримуйте Церкву як Божу установу та як будівлю, бо через неї спасаємо наші душі», - сказав Владика дякуючи парафіянам храму. Навчаючи про святість престолу, єпископ привів до прикладу жертву Каїна і Авеля і закликав, щоб: «жертва для Бога, що ми чинимо за посередництвом священника, та до котрої закликає нас Церква, була вчинена від усього серця, а не з вираховуванням».

Після Літургії, адміністратор храму висловлюючи свої рефлексії від пережитої події освячення престолу, сказав, що ця подія назавше закарбується у його серці, адже це було перше освячення в житті молодого священника.

Відвідини Архиєрея с. Митулин завершилися освяченням каплиці Благовіщення Пресвятої Богородиці, яку вірні побудували з власної ініціативи.

Катерина Ющенко відвідала дитячий будинок сімейного типу у м. Золочеві

28 серпня, в день свята Успіння Пресвятої Богородиці, дитячий будинок сімейного типу у м. Золочеві, який провадять Сестри Службениці Непорочної Діви Марії, відвідала Перша леді України Катерина Ющенко. «Вітаємо Вас, хай Господь Бог Вас благословить...», - співали діти, вітаючи Першу леді України.

Пані Катерина радо прийняла запрошення с. Надії Котур, Провінційної настоятельки СНДМ, відвідати Дитячий будинок сімейного типу, в якому на даний час сестри виховують 7 дітей, котрі позбавлені батьківського піклування.

Зустрічали п. Катерину Ющенко сестри та діти, а також чисельні представники місцевої влади та багато людей, які вийшли на вулиці м. Золочева, щоб привітати високоповажну Гостю. Атмосфера зустрічі була надзвичайно теплою і щирою. Діти подарували п. Катерині власноруч виготовлене «серце» зі своїми іменами, як символ любові від родини до родини і заспівали вітальну пісню.

Кульмінацією зустрічі була спільна молитва разом з Гостею в домашній каплиці Дитячого будинку, а на прощання п. Катерина подарувала господарям дому ікону св. Миколая і з піднесенням та надією сказала: «Хай цей дім стане духовним джерелом, завдяки якому може змінитися ціле місто».

Дружина Президента знайомилася з кожною дитиною та її історією життя, з побутом дітей та дому, в якому вони проживають, вислуховувала всі турботи та потреби сімейного дому, якими ділилися сестри. Кожна дитина отримала подарунки з рук п. Катерини, яка пообіцяла допомогти сестрам у вирішенні нагальних проблем, що стосуються лікування дітей та створення необхідних умов на території будинку.

У храмі Богородиці Володарки України виставлено колекцію ікон Зенона Хоркавого

30 серпня у храмі Пресвятої Богородиці Володарки України (м. Львів вул. Новознесенська, 34) відбулося відкриття виставки старовинних ікон з приватної колекції організатора та головного зберігача Музею українського мистецтва імені Владимира Івана Прашка при кафедральному соборі Петра і Павла (Мельбурн, Австралія), художника-монументаліста, отця-мітрата Зенона Хоркавого.

Експонуються на виставці хатні та

церковні ікони XVI-XX ст., хоругви, плащаниці з різних регіонів України. Весь здобуток колекції сакрального мистецтва о. Зенона представлено у альбомі-каталозі, адже для огляду виставлена лише частина творів, яку упорядник подарував Львівській духовній семінарії Святого Духа.

Отець Зенон Хоркавий народився 5 лютого 1936 року у селі Раковець Підгаєцького повіту (нині Теребовлянський район Тернопільської області).

На весні 1944 року разом з родиною був вивезений до Німеччини. У 1949 прибув до Австралії. Студював богослов'я у Римі, де у каплиці колегії святого Йосафата отримав єрейські свячення.

Греко-католицький священник Зенон Хоркавий служить Богові у Мельбурнській єпархії святих апостолів Петра і Павла для українських католиків Австралії, Нової Зеландії та Океанії.

У Львові експонують виставку про в'язнів Дахау

До 70-ліття початку Другої світової війни та 20-ї річниці демократичних змін у Центрально-Східній Європі в УКУ 22 серпня відкрилася Міжнародна пересувна експозиція про в'язнів нацистського концтабору Дахау «Імена замість номерів». Організували виставку Інститут історії Церкви УКУ у співпраці з «Книгою пам'яті» в'язнів Дахау – проектом, що повертає із забуття імена жертв нацистського режиму.

У експозиції представлено 22 біографії в'язнів, які увійшли до «Книги пам'яті». Життєві історії тих, хто пережив страхіття концтабору, підготовлено на основі інформації, яку було зібрано в ході цього проекту за допомогою пошуку та аналізу архівних матеріалів, інтерв'ю з очевидцями або їхніми близькими. Загалом між 1933 та 1945 рр. у Дахау та його

філіях через голод, катування, організовані вбивства з 202 000 в'язнів померло близько 43 000.

«Я мав честь бути учасником цього проекту і разом з молодими людьми, студентами, пізнавати історію цієї драми, яка сталася в XX столітті в Європі, і яка ще, на жаль, нагадує про себе і болить ранами тих людей, які зазнали страждання, але ще більше вона болить ранами в історії і пам'яті наших народів, – розповідає історик, сенатор УКУ д-р Олег Турій. – Найбільше, що мене вразило, що саме ці люди, які зазнали багато страждань, дуже часто показують нам приклад великого милосердя, приклад примирення. Вони є живим втіленням того, як можна жити, перенісши страждання, але не зберігши в серці ненависті, як можна жити з любов'ю до інших людей, яка, по суті, є любов'ю до

нашого майбутнього».

Виставка, яку з 2008 року експонували в шести країнах Європейського Союзу, триватиме в УКУ до 8 вересня 2009 року. Опісля її побачать мешканці інших українських міст.

сторінку підготував о. Павло ДРОЗДЯК, Прес-секретар Львівської Архиєпархії

Лист Владики Володимира (Ющак) до «підгорецьких отців»

Слава Ісусу Христу!

Отці, вже від довшого часу Ви засипаєте мене електронною та звичайною поштою. Повідомляю, що Ваша електронна пошта, вислана з різних адрес, потрапляє автоматично в електронний смітник. Подібно є з Вашими звичайними листами, про що я вже скоріше повідомляв. Вони звичайно відсилаються вам, або потрапляють без читання у смітник, — незалежно від цього, чи вислані вони в Україні, чи в Чехії, чи вони з поданою зворотньою адресою, чи анонімні.

Останнім часом дійшла до мене чутка, що погрожуєте мені наложенням екскомуніки, подібно як це було у випадку інших Владик з України та інших країн. Поставили Ви мені, здається, також ультиматум — якщо до кінця липня не виповню ваших умовин, то буду покараний.

Отці, шановні панове!

1. Пригадую, що у Східній Церкві ніхто не впадає автоматично у церковні кари, як у латинській Церкві, — навіть якщо вчинив би якийсь злочин чи провину. У кожному випадку кара мусить бути накладеною на судовій розі та офіційно проголошена компетентною церковною владою.

2. Кара мусить бути накладена компетентною церковною владою. Для єпископа УГКЦ такою компетентною владою є Синод Єпископів УГКЦ, члени якого є потверджені Апостольським Престолом, та Апостольська Столиця. Про ці принципи Ви дуже добре знаєте, бо використовували їх у своїй обороні, коли велись судові процеси компетентної монашої чи єпархіяльної влади супроти Вас. Ви відкликувались не один раз від некорисних для Вас присудів, пояснюючи, що або влада не була компетентною, або не були належно збережені процедури. Знаючи це, погрожуєте Владикам, будвши свідомими, що у Ваших словах немає правди, надіючись, що таким способом свідомо замішаєте у головах простим людям. У світлі церковних законів Ваші погрози та накладання кар не мають жодної сили. У Католицькій Церкві Ви не є для нікого компетентною владою і не маєте жодних прав, зв'язаних з веденням судових процесів та накладанням кар.

3. Погрожуєте людям Божими карами, приписуючи Богові свої прикмети, тобто жорстокість, ненависть та пімсту. А Бог є любов'ю і милосердям, який очікує навернення кожного грішника. Якщо Бог карав би так, як Ви страшите, мабуть, досі ніхто з людей, в цьому я, і ви, не залишилися б у живих. Тому не виручайте Бога і не заступаєте Його у справедливому і милосердному суді супроти світу, бо ніхто Вам такого права не давав!

4. Ви є покарані компетентною церковною владою великою екскомунікою, яка була потверджена Апостольським Престолом. Тим самим Ви втратили всі церковні права і гідності. Можете, очевидно, не підпорядковуватись рішенням Церкви, але мусите мати свідомість, що тим самим прямуєте у схизму, єресь та у пекло, закладаючи, очевидно, що залишилась у вас ще бодай крихітка віри!? Жоден член Католицької Церкви не повинен мати з Вами жодних контактів. Пишучи до Вас цього листа, в якійсь мірі переступаю церковні закони, але думаю, що хтось повинен перестерегти Вас, маючи на увазі спасіння Ваших душ.

5. Кожний поставлений законно єпископ складав в часі єпископської хіротонії прилюдне католицьке визнання віри. Десять років тому робив це також і я. Не буду перед ніким, тим більше перед Вами, покараними карою великої екскомуніки, на Ваше бажання поновно складати ісповідь віри. Я своєї віри не поміняв, ні не зрадив. Щоб когось засуджувати у зраді віри, треба йому це доказати. Дивлячись на Ваші поступки, вважаю, що це Ви маєте серйозні проблеми з католицькою вірою, і треба було б Вам її серйозно передумати.

Отці, шановні панове!

Дивлячись з перспективи майже двадцяти років нашого знайомства, щораз виразніше зарисовується мені Ваш образ та Ваші задуми, з якими Ви прийшли до Варшави. Сьогодні з повною відповідальністю можу поділитись деякими своїми спостереженнями та досвідами:

1. Від самого початку Вашого прибуття до Варшави (маю на думці тодішніх новиків: Догнала, обох Спіжіків та Юхельку) Ви не були щиро і повною душею у василіянській спільноті, ані у Греко-Католицькій Церкві. Ви потайки організували свої зустрічі з конференціями о. Догнала, як свого партикулярного, незалежного від монаших настоятелів духовного провідника — гуру. Ви потребували лише, щоб якась визнана церковна спільнота дала вам офіційний юридичний статус, щоб таким способом Ви могли залишитись у своїй неофіційній спільноті. У Варшаві було вам поставлено ультиматум — або пристосуєтесь до василіянських Правил і василіянського способу життя, або будете видалені з Чину та повертаєте у Чехію. Сьогодні видно, що тодішнє Ваше зовнішнє підпорядкування було фальшивим. Помилкою нас, як тодішніх настоятелів, було те, що ми Вам повірили — замість тоді вже викинути з Чину.

2. Коли у 1997 році, з огляду на недугу тодішнього о. магістра новиків Петра Кушки ЧСВВ, призначено одного з вас — о. Франциска Юхельку — помічником магістра у Венгожеві, дуже скоро показалося, що час вашого «підпілля» у Василіянському Чині закінчився. У новіціяті почали наводитись різні чужі духові св. Василія Великого

практики. Була це проба ввести у життя Василіянського Чину Ваші таємні практики, якими Ви жили перед приїздом до Польщі та таємно в часі варшавських студій. Наслідком цього було дисциплінарне звільнення о. Юхальки з обов'язків соція магістра новиків та відіслання його до Василіянської Містопровінції у Словаччині. Провінційна Управа рішила тоді також, щоб відпустити з Чину майже всіх тодішніх новиків, яких було біля десяти чоловік, поміж ними також тодішнього новика Обергаузера.

3. У час Ваших богословських студій у варшавській Семінарії пригадую розмови з о. Методієм, який явно закидав професорам, що у Семінарії не вчать правдивої католицької науки, лише єретичну науку. Сьогодні можна поставити питання та без проблем на нього відповісти: чия наука була єретична — чи варшавських професорів, чи ваша?

4. У 2000 році в Римі один із Вас — тодішній о. Методій Спіжік, чого думаю він не заперечить, — перед базилікою св. Петра звернувся безпосередньо до мене з проханням, щоб я допоміг, щоб його брат Іжі Спіжік став єпископом у Чехії! Для мене був це великий шок. Це була одинока така ситуація в моєму житті, коли хтось домагався єпископської гідності для свого брата. Ви показалися тоді зовсім іншими людьми, як пам'ятав я Вас з часів варшавських студій. Про свої негативні та несмачні відчуття я сказав тоді не лише самому о. Методію, але також тодішньому Протоархимандритові Василіянського Чину о. Діонісію Ляховичу. Поведінка о. Методія стала для мене більш зрозумілою щойно тоді, коли я дізнався, що Ви вже від довшого часу робили всякі старання у Ватиканських Конгрегаціях, щоб одного з Вас призначено греко-католицьким єпископом у Празі. Одним словом, Вам мало було вже «василіянської шаки» — бажали єпископської мітри та церковної незалежності. Відчитую це сьогодні як наступний продуманий ваш крок у напрямі творення окремої групи, яка була б юридично незалежною та яка мала б жити не за церковними католицькими, але за вашими принципами.

5. Наступним Вашим кроком були відвідини у моїй резиденції у Вроцлаві о. Маркіяна Гітюка. Отець Маркіян приїхав до мене — без скорішого домовлення — пізнім вечором 28 травня 2003 року. Були це одинокі відвідини когось із Вас у Вроцлаві. Показалося тоді, що Ви є збунтовані проти папського призначення о. Владислава Гучка єпископом у Празі. Отець Маркіян переконував мене про негідність о. Гучка на єпископський уряд та намовляв мене, щоб я перебрав під свою юрисдикцію греко-католиків у Чехії!!! Я спитав його, що сталося із вашим обітом послуху Святішому Отцеві? Я пробував також переконати о. Маркіяна, щоб Ви пішли поклонитись новому єпископу та щоб відкрили закритий Вами перед ним собор. Показалося пізніше, що зустріч із єпископом нічого не дала, бо скоріше Ви зорганізували маніфестацію перед Апостольською Нунціатурою у Празі проти його папського призначення, а Ваші люди пробували не допустити до єпископської хіротонії о. Владислава Гучка. Як одиникий український греко-католицький єпископ, я був тоді на хіротонії у Празі та усе це бачив на власні очі.

Отці, шановні панове!

Повторюю своє твердження, записане на початку цього листа: Ви ніколи не були серцем і душею у Греко-Католицькій Церкві, ні у Василіянському Чині. Ви, як партикулярна спільнота, потребували лише визнання офіційною церковною структурою. Ви хотіли і хочете влади, щоб по-своєму заволодіти Церквою для своїх цілей. Не вдалося Вам офіційно дійти до єпископської гідності у Католицькій Церкві. Для мене це — наявне свідство діяння Святого Духа у Церкві.

Чи і хто незаконно святив Вас на єпископів — не знаю і не буду цього доходити. Застановляюсь лише, яким буде Ваш наступний крок, коли пробуєте вмовляти людям, що єпископи є покарані, що Блаженніший є покараний, що Префект Конгрегації Східних Церков є у карах, що єпископські священня є недейсними, коли сьогодні повчаєте і наповідаєте Папу, то що буде далі? Невже проголосите, що один із Вас є «правовірним» папою?

Панове, не буду Вас страшити та накладати на Вас церковних кар, так як Ви це робите супроти моєї особи та інших єпископів. Хоча я вже десять років єпископом, та ще ніколи на нікого не накладав церковних кар і, маю надію, що не буду мусів цього ніколи робити.

Помолось за вас та відслужу Божественну Літургію, щоб Господь дав Вам правдиву мудрість і навернення, щоб увільнив Вас від ненависті та щоб був для Вас милосердним, і щоб не попали Ви у пекло та не потягнули за собою невинних, збаламучених людей.

З молитвою

† Володимир Р. Ющак, ЧСВВ
Владика Вроцлавсько-гданський

ОФІЦІЙНО

ними Конгрегацією для Східних Церков. Оскільки вони (отці Антонін-Ілля Догнал, Ричард-Методій Шпіржік і Василь-Маркіян Гітюк) «постійно виключають елемент підлеглості церковному проводу у видимому організмі, яким є Церква, то, згідно з канonom 8 Кодексу Канонів Східних Церков, вони тим самим позбавили себе повної злуки з Католицькою Церквою тут, на землі».

Однак і після цього екс-монахи не припинили своєї діяльності. Головним звинуваченням вищого керівництва Греко-Католицької Церкви з боку «підгорецьких отців» стало звинувачення в причетності його (керівництва) до «духу світу цього». Себе ж екс-монахи бачили рятівниками Церкви від цього «духу».

10-11 листопада 2005 року на 28-й сесії Синоду УГКЦ було прийняте рішення про початок процедури попередження священників з Підгорецького монастиря о. Іллі Догнала, о. Методія Шпіржіка і о. Маркіяна Гітюка через їхні неприпустимі дії. 16 січня 2006 року на позачерговій сесії Синоду УГКЦ було прийнято наступне рішення: «Для канонічного дослідження ситуації щодо отців Іллі Догнала, Методія Шпіржіка та Маркіяна Гітюка з Підгорецького монастиря створити комісію у складі Преосвященного Владика Софрона (Мудрого), Високопреосвященного Владика Ігоря (Возняка) та Преосвященного Владика Василя (Семенюка)» (Постанови позачергової сесії Синоду Єпископів Києво-Галицької Митрополії УГКЦ 16 січня 2006 року).

Апогеєм стало оприлюднення підгорецькими екс-монахами 3 березня 2008 року заяви, в якій йшлося про те, що вищезгадані отці були таємно висвячені на єпископів УГКЦ. При цьому ім'я єпископа, який їх висвятив, по сьогоднішній день не оголошується. 23 березня 2008 року Глава УГКЦ Любомир (Гузар) виступив із офіційним зверненням, в якому викрив псевдоєпископів. В оприлюдненому реліз, зокрема, йшлося про те, що:

«1. Синод Єпископів УГКЦ ніколи не пропонував вищеназваних осіб в кандидати на єпископський сан;

2. Вони ніколи не одержували благословення Папи Римського, як цього вимагає церковний закон. Тому, незважаючи на їхні заяви, не можна їх уважати єпископами Української Греко-Католицької Церкви» (прес-реліз УГКЦ від 23.03.08).

У перших числах червня 2008 року Колегіальний трибунал Сокальсько-Жовківської єпархії у карних процесах ієромонахів ЧСВВ Іллі А. Догнала, Методія Р. Шпіржіка, Маркіяна В. Гітюка та священника Роберта Обергаузера виніс вирок на першому ступені суду, а саме, що зазначені священники повинні бути покарані великою екскомунікою. Судова справа, яка була проведена трибуналом Сокальсько-Жовківської єпархії УГКЦ, не знайшовши доказів єпископських священств вищезгаданих священників та звернувши увагу на непослух та безпідставну критику єпархії УГКЦ, а саме:

— незаконне присвоєння уряду та незаконне виконання служіння (порушення кан. 1462 ККСЦ);

— розпалювання бунту та ненависті проти місцевого ієрарха Владика Михайла (Колтуна) і Верховного Архiepіскопа Києво-Галицького Любомира (Гузара) та підбурювання підлеглих до непослуху щодо них (порушення кан. 1447 §1 ККСЦ);

— нанесення кривди та важкої шкоди добрій славі вищезгаданих осіб та інших ієрархів УГКЦ через наклепи (порушення кан. 1452 ККСЦ) —

виніс кару великої екскомуніки. Рішення було оприлюднене 17 вересня 2008 року.

7 жовтня 2008 року Найвищий Трибунал Католицької Церкви, Апостольська Сигнатура, дала відповідь на прохання «підгорецьких отців» перевірити правомірність винесеної їм трибуналом УГКЦ кари великої екскомуніки. У своїй відповіді, про яку Апостольська Сигнатура повідомила також єпископа Сокальсько-Жовківського УГКЦ Михайла (Колтуна) (Прот. 41750/08 VT), Найвищий Трибунал Католицької Церкви, звертаючись до «підгорецьких отців», чітко зазначає: «... розглянувши ваші звернення до Святішого Отця та Верховного Архiepіскопського Трибуналу, додані до вашого листа, Апостольська Сигнатура не знаходить жодних причин для того, щоб також втручатися у цю справу».

4 травня 2009 року Найвищий Трибунал Апостольської Сигнатури своїми Декретами виніс однаковий вирок щодо кожного з наступних п'ятьох єромонахів:

1. 30.10.2008 — Protoc. № 36629/04 CA — Священник ШЕЛЕПКО Василь (чернече ім'я Роман), народжений 10.08.1969, громадянин України.

2. 7.11.2008 — Protoc. № 37579/05 CA — Священник ШПІРЖІК Юрій — ŠPIŘIK Jiří (чернече ім'я Кирило), народжений 13.11.1966, громадянин Чеської Республіки.

3. 3.04.2009 — Protoc. № 36628/04 CA — Священник ШПІРЖІК Річард — ŠPIŘIK Richard (чернече ім'я Методій), народжений 6.03.1968, громадянин Чеської Республіки.

4. 17.04.2009 — Protoc. № 36626/04 — Священник ГІТЮК Василь (чернече ім'я Маркіян), народжений 28.01.1970, громадянин України.

5. 17.04.2009 — Protoc. № 36627/04 — Священник ДОГНАЛ Антонін — DOHNAL Antonín (чернече ім'я Ілля), народжений 7.06.1946, громадянин Чеської Республіки.

Своїми Декретами Апостольська Сигнатура підтвердила виключення з Василіянського Чину вище згаданих монахів, яке було здійснене на підставі рішень Протоархимандрита та Ради Чину. На основі рішень, отриманих від Найвищого Трибуналу Апостольської Сигнатури, усі ці священники більше не належать до Василіянського Чину святого Йосафата. Вони не мають права носити василіянський монаший одяг і ставити біля свого імені чи прізвища василіянські позначки «ЧСВВ» — «OSBM», чи «ЧСВВ-III» — «OSBM-III».

За матеріалами RISU

КІЛЬКІСТЬ КАТОЛИКІВ У США ЗРОСЛА ЗА 2008 РІК НА 1 МІЛЬЙОН

Такі дані опублікувала в статистичному щорічнику Конференція католицьких єпископів країни. Станом на 1 січня 2009 року, в Америці проживало 68 мільйонів 115 тисяч і один католик, що склало 22% населення. У країні служили 41.489 священників і 60.715 черниць.

Згідно з опублікованими статистичними даними, у США діють 18.674 католицьких парафій, 562 лікарні і понад 3 тисячі центрів соціальної допомоги, до яких торік звернулося понад 27 мільйонів американців. У католицьких університетах країни навчається майже 800 тисяч студентів.

Представник Конференції католицьких єпископів США повідомив, що у 2008 році американські католики склали на добродійні цілі понад 28 мільярдів доларів пожертв.

У БРАЗИЛІЇ З'ЯВИВСЯ «ЦІЛОДОБОВИЙ» ХРАМ

Католицький храм, який буде відкритий цілодобово, освячено в бразильському місті Сан-Паулу, повідомляє Радіо Ватикан. Після першого богослужіння у відновленому храмі його настоятель заявив, що багатомільйонному місту, в якому ніколи не затихає життя, необхідний храм, двері якого будуть завжди відкриті для тих, хто бажає помолитися.

Збудований у XIX столітті дерев'яний храм Матері Божої був сильно пошкоджений термітами, тому його реконструкція, яка частково фінансувалася державною владою Бразилії, тривала понад три роки. Повторне освячення храму здійснив архієпископ Сан-Паулу кардинал Оділіу Шерер.

Сан-Паулу – найбільше місто в південній півкулі: його населення разом з передмістями наближається до 20 мільйонів осіб. Католиками вважає себе 74% мешканців Бразилії.

КОВЧЕГ ЗАВІТУ, ЯКИЙ НІБИТО ЗБЕРІГАЄТЬСЯ В ЕФІОПІЇ, ЛЮДЯМ НЕ ПОКАЖУТЬ

Біблійний Ковчег Завіту (інколи званий «священним Граалем») – футляр, в який, згідно з переданням, Мойсей уклав скрижалі з 10-ма Божими заповідями, врученими йому на горі Синай, – не буде виставлений для загального огляду в музеї. Такою заявою Патріарх Єфіопської православної Церкви (ЕПЦ) Паулос спростував повідомлення, які з'явилися в італійській пресі. Патріарх офіційно підтвердив, що святиня справді надійно захована в одному з монастирів Єфіопії, але інформація про її майбутній показ в музеї, помилково приписана йому італійськими ЗМІ, є абсолютною фальшивкою.

За однією з версій, Ковчег Завіту зберігається в Єфіопії з 642 р. до н.е. Згідно з повідомленнями, які з'явилися в Італії, керівництво ЕПЦ нібито висловило готовність експонувати цю реліквію в одному з музеїв на півночі Єфіопії. Імовірно, просочення такої інформації могло статися на саміті релігійних лідерів світу, який відбувся недавно в Римі, де єфіопську делегацію очолював Патріарх Паулос.

Передаючи з Аддіс-Абеби це спростування, італійське інформаційне агентство АНСА зауважує, що «на просторі Африканського Рогу щонайменше 50 тисяч імовірних «ковчегів» сховано в такій же кількості місцевих храмів».

В УКРАЇНІ ВИСВЯТИЛИ СВЯЩЕНИКА ДЛЯ ПІДПІЛЬНОЇ ЦЕРКВИ

Як повідомляє газета «Сіверщина», у старовинному храмі св. великомучениці Параскеви П'ятниці в Чернігові відбулося архиєрейське богослужіння єпископа Новоградського і північно-американського Білоруської автокефальної православної Церкви Святослава (Логіна). Того ж дня був рукопокладено і священника для цієї Церкви. Здійснювати своє служіння він буде, найімовірніше, підпільно, оскільки на території Білорусі ця Церква є гнаною. Богослужіння, на якому були присутні представники місцевої білоруської громади, велось білоруською мовою, – повідомляє агентство UNIAN.

ЗА ДОПОМОГОЮ ІНТЕРНЕТУ БРИТАНСЬКИЙ СВЯЩЕНИК ЗБІЛІШИВ ПАСТВУ З 15 ДО 2.300 ОСІБ

Один з британських священників почав читати проповіді віруючим через інтернет. Освоєння новітніх технологій дозволило 56-річному вікарієві Леонарду Пейні з Ворентхема (графство Суффолк) значно розширити свою аудиторію: зазвичай його проповіді відвідували 15-20 прихожан, а тепер через «глобальну павутину» їх слухає близько 2300 чоловік – від Австралії до Америки.

Спочатку вікарій розсилав записи своїх 30-хвилинних виступів прихожанам, які не могли відвідати службу. Нововведення викликало великий попит у користувачів інтернету у всьому світі, і незабаром священникові довелося відкрити спеціальний веб-сайт.

«Зараз усе більше людей перестає відвідувати храм, і ми намагаємося знайти нові способи донести наші слова», – зазначив священник. Він також додав, що у нього немає планів стати повністю «віртуальним вікарієм» і відмовитися від традиційних служб.

ВЕНЕДИКТ XVI ОГЛОСИВ, ЩО В РИМІ ВІЯВЛЕНО ОСТАНКИ АПОСТОЛА ПАВЛА

За словами понтифіка, нещодавно вперше в історії було здійснено наукове дослідження саркофага, який знаходиться під вівтарем римського храму, повна назва якого – собор Святого Павла за міськими стінами. Як сказав Папа, в саркофагу були виявлені фрагменти людських кісток, які датуються I-II століттями нашої ери. «Це, очевидно, підтверджує одноставну і безперечну традицію, згідно з якою, йдеться про останки апостола Павла», – заявив Папа Римський на церемонії з нагоди завершення торжеств, пов'язаних із 2000-літтям від дня народження святого апостола Павла.

«Ми зібралися тут, на могилі апостола, саркофаг якого зберігається під папським вівтарем і нещодавно став об'єктом прискіпливого наукового дослідження, – сказав Венедикт XVI, звертаючись до вірних. – У саркофагу, який впродовж століть ніколи не відкривався, було просвердлено невеличкий отвір для введення зонда, за допомогою якого були виявлені сліди дорого-

цінної льняної тканини, забарвленої в пурпурний колір, пластину з чистого золота і тканину блакитного кольору з волокнами льону. Водночас було виявлено сліди червоного ладану, а також білкові та вапняні сполуки. Крім цього, вчені вилучили дрібненькі фрагменти кісток, які були досліджені з використанням вуглецю-14 експертами, котрі не знали про їхнє походження. Згідно з результатами, вони належать людині, яка жила між I і II століттями».

«Все це наповнює нашу душу глибокими почуттями», – підкреслив глава Римо-Католицької Церкви. Як відзначає італійська газета «La Stampa», Папа наголосив, що «результати ретельного наукового аналізу підтверджують, що в базиліці Святого Павла справді знаходяться останки апостола Павла» (повний текст – на сайті InoPressa.ru).

Нагадаємо, що в 2007 році Папа Венедикт XVI схвалив намір учених дослідити древній кам'яний саркофаг, який виявили в 2002-2003 роках при розкопках римської бази-

ліки Святого Павла, яку за часом спорудження дослідники відносять до епохи імператора Феодосія I (379-395 роки н.е.). Розкопки завершилися в листопаді 2007 року. В останні три роки археологи намагалися відкопати дві величезні мармурові плити, які знаходилися під вівтарем, і тепер, коли їх прибрали, вперше за 1700 років саркофаг святого Павла може побачити кожен бажаючий.

Спочатку археологи намагалися досліджувати вміст саркофага рентгеном, проте кам'яні стіни виявилися надто товстими. На кришці саркофага міститься напис латиною: «Paolo Apostolo Martyr» («Павло

апостол мученик»). На самому саркофагу чітко видно отвори, в які древні паломники могли засовувати шматочки тканини, аби торкнутися святині.

Припущення, що у прихованому за вівтарем склепі знаходиться гробниця апостола Павла, існувало вже давно. Ці припущення поділяв, зокрема, історик Джорджо Філіппе з Музею Ватикану, адже сучасна споруда церкви зведена в 1823 році на місці храму IV століття, який, у свою чергу, був споруджений замість старого храму, який стояв над могилою святого Павла.

НІМЕЦЬКІ КРИМІНАЛІСТИ РОЗМІСТИЛИ В ІНТЕРНЕТІ ФОТОРОБОТ АПОСТОЛА ПАВЛА

Німецькі криміналісти взяли участь у незвичайному розслідуванні: вони склали фоторобот людини, яка жила 2000 років тому і добре відома в християнській релігії під іменем апостола Павла. Незвичайний експеримент був приурочений до оголошення Папою Римським Венедиктом XVI року св. Павла. Фахівці впоралися з головоломкою за допомогою документів, наданих теологом з Дюссельдорфа Міхаелем Хеземанном, який досліджує біографію апостола. Хеземанн зібрав чисельні матеріали: історичні замальовки, дані про вік св. Павла, сімейний стан, а також опис прикмет, зроблений у II столітті. Історія св. Павла, включно з його подорожами в області східного Середземномор'я, документована майже без прогалин.

Передані експертам документи допомогли відтворити реальний вигляд апостола. Отриманий результат фахівці виклали у вільному доступі в інтернеті.

За результатами поліцейського розслідування, св. Павло виявився кривогоногою людиною невисокого зросту, світлошкірою, з вираженими записинами на лобі. У нього була чорна з помітною сивиною борода, гачкуватий ніс і майже зрощені брови. У очі впадають різкі точені риси обличчя і, в першу чергу, великі карі очі. Подібного чоловіка середнього віку можна було зустріти на вулицях будь-якого міста південної Європи.

До свого навернення майбутній апостол звався Савлом. Він народився в Тарсусі (нинішня Туреччина) в Малій Азії і майстрував шатра. Будучи релігійним євреєм, Савло люто ненавидів перших християн. Він був жорстокий і жадав слави. Він, зокрема, спостерігав за каменуванням архиєпископа Стефана і схвалив його вбивство. Проте пізніше, як мовиться в Писанні, біля воріт Дамаску йому з'явився Ісус. Побачивши божественне світло, Савло прийняв християнство і відтоді почав називатися Павлом.

У ХЕРСОНІ ПО-ВАРВАРСЬКИ ЗНИЩЕНО ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКИЙ ХРАМ

За вказівкою невідомого замовника в центрі Херсона знесено двоповерховий храм, який перебував у спільному користуванні Української Греко-Католицької Церкви (УГКЦ) і Німецької євангельсько-лютеранської церкви в Україні (НЄЛЦУ). Як повідомляє декан Херсонського деканату УГКЦ о. Степан Макар, двоповерховий храм, а також освячений хрест були знищені робітниками будівельної компанії «Парнас».

За словами священника, представник цієї компанії керував робітниками «з посмішкою на вустах» і всіляко виявляв своє цинічне ставлення до того, що відбувається. «Не маючи жодних дозвільних документів, будівельники по-варварськи зруйнували християнську святиню, а на місці храму вирили глибокий котлован», – повідомив о. Степан. Як вважає греко-католицький пастир, причиною захоплення землі

стало її зручне місцезнаходження. «В центрі міста земля дуже дорога, і хтось хоче на цьому нажитися», – відзначив о. Степан Макар.

«Однак як тільки закінчатся свята, ми подамо позов до суду про припинення будь-яких дій до з'ясування обставин. Потім відстоюватимемо каплицю згідно з документами, – зауважив священник. Документа про знесення не було. Ми подали заяву в прокуратуру. Також зустрічатимемося з представниками влади».

ДОВІДКА

У 2003 році херсонська міська влада виділила для німецької лютеранської громади 15 соток землі, на якій остання спроектувала будівництво храму і помешкання пресвітера. На цій ділянці був зведений двоповерховий будинок для пастора. Як повідомив портал «Православні католики Одеси», завдяки

тісній співпраці УГКЦ та Німецької євангельсько-лютеранської церкви, в 2009 році була вироблена стратегія спільного служіння вірних обох конфесій у місті Херсоні, а 3 травня 2009 року Одесько-Кримський екзарх Василь (Івасюк) освятив приміщення під каплицю «Перенесення мощей св. Миколая Мирлікійського» та хрест, на місці якого планується звести храм на честь Покрови Пресвятої Богородиці.

В Австрії є докази причетності Сталіна й Хрущова до знищення УГКЦ?

Австрійська католицька інформагенція заявляє про наявність доказів причетності керівництва СРСР до знищення Української Греко-Католицької Церкви. Йдеться про лист Микити Хрущова до Йосифа Сталіна, в якому тодішній керівник компартії УРСР звітується про виконану роботу, — інформує «Німецька хвиля».

Дослідники говорять про велику ймовірність автентичності листа. Так, завідувач кафедри церковної історії

УКУ доктор Олег Турій зазначає, що лист до Сталіна датовано 17 грудня 1945 року і в ньому йдеться про «проведену роботу» зі знищення Церкви та створення «ініціативної групи» з уніатських священників. Тому, на його думку, цілком ймовірно, що документ автентичний.

«Я як дослідник можу припустити, що такий лист міг бути, що він є дуже правдоподібним, бо він вписується в інші відомі документи, які підтверджують причетність Хрущова і особисто Сталіна до ліквідації Церкви. І добре, що документ знайшовся», — каже він.

Насправді, додає О.Турій, документальних доказів про планомірне знищення Греко-Католицької Церкви є дуже багато, але цей лист може стати вагомим аргументом.

Найімовірніше, лист було нелегально скопійовано і передано представникам Церкви, зважаючи на те,

що українські дослідники практично не мають доступу до таємних архівів Кремля, припускає Турій.

Архиєрейський Собор УАПЦ попросив благословення Патріарха Варфоломія на входження УАПЦ до складу Вселенського Патріархату на правах автономії

26 серпня у приміщенні Патріархії УАПЦ в Києві під головуванням Предстоятеля УАПЦ митрополита Методія (Кудрякова) відбувся Архиєрейський Собор цієї Церкви. У ньому взяли участь усі 10 архиєреїв цієї Церкви. Предметом розгляду Собору стала церковно-конфесійна ситуація в Україні, яка склалася після візиту Патріарха Московського і всієї України. Архиєреї прийняли «Звернення» до Вселенського Патріарха Варфоломія та обговорили подальші шляхи розвитку УАПЦ.

У Зверненні Архиєрейського Собору УАПЦ до

Вселенського Патріархату зазначається, що церковний поділ в Україні відбувся «внаслідок кризи церковної свідомості, яка відійшла від ідеалу християнського універсалізму». Єпископат УАПЦ просить Вселенського Патріарха «не лише молитися за вилікування розколу в Україні, але й надати нам ліки, які зможуть зцілити рани на тілі Української Церкви». Як свідчить текст Звернення, під такими «ліками» маються на увазі дві речі. По-перше, це благодатний вплив Вселенського Патріархату на формування нової — більш універсалістської — церковної свідомості в Україні. А, по-друге, — благословення Патріарха Варфоломія на входження УАПЦ до складу Вселенського Патріархату на правах автономії.

«Ми закликаємо Вселенський Патріархат, — пишуть архиєреї УАПЦ, — розробити та здійснити цілісну богословсько-церковну програму, метою якої було б утвердження в Україні

кафолічності церковної свідомості. Зокрема, на нашу думку, для оздоровлення церковної свідомості було б надзвичайно актуальним:

- залучення провідних богословів Вселенського Патріархату до вирішення української церковної проблеми;
- співпраця богословів Вселенського Патріархату з провідними гуманітарними та богословськими школами України;
- втілення видавничої програми, яка б мала на меті ознайомлення українських православних християн зі здобутками богословської думки Вселенського Патріархату, зокрема, в царині еkleзіології, канонічного права та історії Вселенського Патріархату;
- участь представників Вселенського Патріархату в наукових заходах в Україні та більш широкі, ніж до сьогодні, залучення чільних представників православних науковців України до наукових та

інших заходів, що проходять за ініціативою або за сприяння Вселенського Патріархату;

- відкриття в Києві подвір'я або інформаційно-культурного центру Вселенського Патріархату.

З іншого боку, єпископат Української Автокефальної Православної Церкви ще раз засвідчує перед обличчям Матері-Церкви, що заради виходу зі штучної канонічної ізоляції та відновлення співпричастя зі вселенським православ'ям наша Церква готова та прагне увійти до складу Вселенського Патріархату на правах автономії».

Невизнана жінка-єпископ викрала з Церкви св. Причастя

Крістіне Майр-Люметцбергер — жінка, відлучена від Церкви за те, що називає себе католицьким єпископом, — опинилася в центрі

скандалу в австрійському місті Лінц. Вона прийшла на недільну месу в місцевому храмі св. Петра, одягнена як єпископ. Офіційний же єпископ Лінцу Людвіг Шварц відмовився її заприщати. Тоді жінка взяла облатку з дароносиці сама. «Я відчуваю образи і гнів, як жінка, яку вперше ударив чоловік», — так Майр-Люметцбергер прокоментувала відмову єпископа Шварца заприщати її. Інформація про цей випадок була опублікована на сайті Catholic World News.

Майр-Люметцбергер була колись парафіянкою храму св. Петра в Лінці, проте, як розповів о. Франц Цайгер, після свого відлучення від Церкви жінка жодного разу не приступала до св. Причастя в цій церкві і прийшла лише на месу, яку відправляв єпископ Шварц.

Крістіне Майр-Люметцбергер народилася в Лінці в 1956 році. Після закінчення школи вона вступила до Бенедиктинського

монастиря, але згодом покинула чернече життя і, не будучи звільненою від обітів, вийшла заміж. У 2002 році вона і ще шестеро жінок були «рукопокладені» у священники аргентинським єпископом Ромуло Антоніо Браскі, який ще раніше порвав з Ватиканом. Нелегітимна ординація відбулася на борту корабля посередині Дунаю — ріки, якою проходить межа між двома єпархіями, так що формально дії Браскі не могли розцінюватися як посягання на владу місцевих єпископів. Проте як тільки стало відомо про це «висвячення», Святий Престіл оголосив його недійсним. Але жінки, прозвані у пресі «дунайською сімкою», відмовилися визнати цей декрет Ватикану, через що були відлучені від Церкви.

У 2003 році Майр-Люметцбергер була «рукопокладена в єпископи». При цьому ім'я виконавця таємної церемонії тримається в таємниці.

УБОЛІВАЛЬНИКИ «ЗЕНІТУ» ПРОПОНУЮТЬ НАЗВАТИ СТАДІОН В ПЕТЕРБУРГІ ІМЕНЕМ АПОСТОЛА

Новий стадіон, який зводиться на Крестовському острові в Петербурзі, пропонують назвати на честь святого апостола Петра. В міському комітеті з фізичної культури і спорту, який є організатором відкритого конкурсу на назву нового стадіону, повідомили, що отримали декілька пропозицій назвати арену іменем святого Петра. Зокрема, таку назву запропонували уболівальники місцевої футбольної команди «Зеніт». Підсумки ж підведе у грудні спеціальна комісія, яка складатиметься в основному з іменитих футболістів.

У Європі вже є стадіон з іменем святого Петра. Він знаходиться у Ватикані і є звичайним зеленим лугом, на якому немає навіть трибун. У футбольному «чемпіонаті» Ватикану беруть участь команди католицьких навчальних закладів. Серед найвідоміших же у світі стадіонів з християнським іменем — міланський Сан-Сіро, названий так на честь місцевого святого.

У РУМУНІЇ ПОМІТНЕ ЗНАЧНЕ ЗРОСТАННЯ КІЛЬКОСТІ ПРАКТИКУЮЧИХ ВІРУЮЧИХ

Інформаційне агентство Румунського Патріархату Basilica оприлюднило дані досліджень, згідно з якими, в Румунії зростає кількість практикуючих віруючих. Зокрема, у 2008 році близько половини (48%) румунів відвідували храм мінімум раз у місяць (у 1993-му аналогічний показник не перевищував 30%). Така тенденція характерна для всіх вікових груп, — за винятком людей, які народилися до 1929 року (через природне зниження у них фізичної здатності до вільного пересування).

У 2005 році Румунія вже займала перше місце в Європі за кількістю практикуючих віруючих, випереджаючи Польщу й Італію і майже удвічі перевищуючи середній європейський показник відвідин храмів мінімум раз на місяць — 25%. Найменші ж у Європі значення цього показника демонструють Швеція, Норвегія, Фінляндія, Франція і Росія.

У 2008 році Румунській православної Церкві довіряли 85% громадян цієї країни. За цим показником Церква значно випереджає всі інші суспільні й державні інституції країни.

ЄВРОПЕЙСЬКА НАРОДНА ПАРТІЯ УХВАЛИЛА РЕЗОЛЮЦІЮ НА ПІДТРИМКУ

КОНСТАНТИНОПОЛЬСЬКОГО ПАТРІАРХАТУ

Європейська народна партія (ЄНП) на своєму конгресі у Варшаві ухвалила наприкінці квітня резолюцію на підтримку Константинопольського патріархату. На конгресі був присутній голова Асамблеї православних єпископів Франції (Константинопольський патріархат) митрополит Еммануїл (Адамакіс).

У резолюції говориться, що ЄНП розвиватиме діалог з Православною Церквою. Конгрес привітав турецький закон про громадські організації, прийнятий у лютому 2008 року, і висловив сподівання, що цей закон сприятиме врегулюванню проблем православних громад у цій країні.

У резолюції також міститься заклика дозволити релігійним громадам Туреччини самим вирішувати питання навчання духовенства, вибору ієрархії, релігійної освіти та будівництва культових будівель. ЄНП наполягає також на негайному відкритті православної семінарії в Халкі. Крім цього, резолюція містить вимогу надати православним громадам такий самий статус, який мають мусульманські громади в країнах ЄС.

Конгрес також закликав владу Туреччини привести свою судову практику у відповідність із вимогами Міжнародного суду з прав людини в тій ділянці, що стосується спірних питань у зв'язку з майном, конфіскованим у православних та проданим третім особам.

У СВІТІ ПЕРЕСЛІДУЄТЬСЯ ПОНАД ЧВЕРТЬ МІЛІАРДА ХРИСТІЯН

У різних країнах світу ущемлюються права понад 250 млн. християн. Про це на конференції баптистів в англійському місті Борнмут повідомила відома правозахисниця баронеса Кароліна Кокс, яка раніше була віце-спікером британської Палати лордів. Вона розповіла, що на свої очі бачила, як страждають християни від дій властей у Північній Кореї, Судані та М'янмі, пише британська газета «Christian Today». Кароліна Кокс висловила стурбованість тим, що ісламизм у сьогоденні поширюється на все більше районів на півдні і заході Судану.

Тим часом, за даними міжнародних місіонерських організацій, в африканських країнах нині, як ніколи раніше, процвітає християнська віра — на тлі її глибокої кризи на Заході. Так, за останні сто років кількість християн на «чорному континенті» збільшилася з 10 млн. до 360 млн. чоловік, тоді як у європейських країнах у багато разів збільшилося число осіб, які не відчувують приналежності до Церкви і не відвідують богослужінь. У цих умовах християни Азії та Африки все більше й більше розглядають Західну Європу як поле для своєї місіонерської діяльності.

Десятиденний візит Патріарха Кирила спровокував в українському суспільстві діаметрально протилежний сплеск емоцій. З одного боку, відчувається повний тріумф; утім, з іншого – повний крах і тотальне розчарування. Єдине, до чого схилиються експерти, – українці побачили справжнє обличчя Православної церкви Московського патріархату та ідеологічну лінію, яку провводить Москва щодо України. Які наслідки матиме візит Кирила в Україну, як це вплине на майбутні президентські вибори і яка доля чекає на Предстоятеля УПЦ МП Володимира, ЗІК з'ясує у кандидата політологічних наук, доцента Львівського національного університету імені І.Франка, релігієзнавця Андрія Юраша.

– Пане Андрію, після відбуття Предстоятеля РПЦ Кирила в Москву речники Української православної церкви почали активно по-своєму трактувати його висловлювання, подекуди навіть заперечувати їх. З чим, на вашу думку, це пов'язано?

– Так, дійсно, у ЗМІ зараз активно виступають і голова прес-служби УПЦ МП отець Георгій Коваленко, і голова відділу зовнішніх церковних зв'язків УПЦ архимандрит Кирил Говорун. Вони фактично хапаються за останню соломинку, аби врятувати для українського суспільства і ментальності те, що реально зробив своїм візитом патріарх Кирил. А зробив він дуже багато негативного, і не так для тих, на кого мала бути спрямована його думка, а проти власної Церкви. Адже патріарх Кирил показав у суспільстві реальне обличчя якщо не самої Української православної церкви, яка репрезентована митрополитом Володимиром (Сабоданом), то, принаймні, її центру. З другого боку, він викрив реальну позицію і обличчя того крила УПЦ МП, яке повністю солідаризується із патріархом. Адже сьогодні багато хто говорить про повний крах після візиту Кирила, а інші – про повний тріумф. Та, очевидно, що до таких апологетичних визначень із знаком «плюс», чи критичних – із знаком «мінус» – вдаються ті, хто повністю визнає і підтримує політику Кирила, і ті, які повністю її заперечують.

– Тоді ж як насправді слід дивитися на цей задекларований пастирський візит Патріарха Московського і всієї Русі Кирила і трактувати його вплив на вірних і церковні відносини в Україні?

– Мені видається, що до цього слід підходити діалектично і бачити насправді складність та багатогранність наслідків. Адже, з одного боку, ми бачимо однозначну мобілізацію та імпульс для самоствердження тих, хто солідаризується з такою позицією патріарха, хто стоїть на крайніх проросійських позиціях УПЦ. Такого імпульсу ця

група не мала вже дуже давно (можливо, ще у 2000 році, коли провалилися переговори з Константинопольським патріархатом). Так, з того часу такого духовного церковного підживлення для позиції цієї групи людей не було. Звичайно, це є об'єктивний наслідок візиту Кирила. Та, з іншого боку, ми бачимо в усіх коментарях ідеологічних очільників митрополита Володимира, як їм зараз важко, як доводиться виправдовуватися і як об'єктивно складно та неможливо пов'язати цей візит із тріумфом. Адже громада страшенно розчарована, вона не отримала тих відповідей, на які чекала і, тому, власне, виникають ось такі суперечності.

Останнім таким моментом було повідомлення у ЗМІ про те, що, повернувшись до Москви, Кирил доповів про результати свого візиту Путі-

нський час, і, значною мірою, за часів патріарха Алексія II), то Кирил хоче незалежної лінії. І багато хто його порівнює з патріархом Ніконом, який здійснив велику реформу в Церкві і, власне, був засуджений Собором 1666. Кирил намагається стати подібною фігурою для Російської Церкви, але ми бачимо, що навіть ці його намагання не виходять із загальної схеми державно-церковних відносин, які панують в Росії і категорично не співвідносяться з українськими реаліями. Суспільство це відштовхує і зі здивуванням дивиться на такі підходи. Тому навіть прихильники УПЦ МП дивуються, як ми можемо далі толерувати церковного лідера, належати до Церкви, яка про свої вчинки звітує главі іншої держави. Ну, добре, якщо говорити про духовну єдність, про єдиний

Вважаємо, що саме цього гостя можна було зустріти дещо простіше. Чи, може, так вимагає протокол? (Коментар експерта газети «Мета»)

ну. Очевидно, для українця, який належить до будь-якої конфесії, сама постановка питання про те, що прибуває глава Церкви і доповідає президенту, є nonsensом. Адже в українській ситуації таке неможливе.

– Як із цієї ситуації можна зробити висновки?

– Ми ще раз побачили протилежність і зіткнення зовсім різних підходів, які наявні в Україні і Росії. Ми бачимо, що в Росії – повна підпорядкованість Церкви державі. Хоча, в принципі, патріарх Кирил намагається відійти від цього, він багато робить і не хоче, щоб його ототожнювали з діячем, який просто залежний від президента. Але, щонайменше, він не може не колегувати з президентом. Тобто

духовний простір, про православну цивілізацію, про спадкоємців традиції святої Русі, куди зараховують Україну, Росію і Білорусь, – це ще якось вкладається в питання ідеології. Але тут ми маємо абсолютно прямий вихід на політику.

Ще одним прикладом того, як група, яка зорієнтована на митрополита Володимира, намагалася залагодити ситуацію, це те, що сталося в останній день візиту Кирила, а саме – промова митрополита Володимира українською мовою в Почаївській лаврі. Це, звичайно, було демонстрацією багатьох моментів. По-перше, нарешті керівництво УПЦ МП усвідомило і знайшло в собі сили показати, хоча б частково, український

Перший наступ Патріарха Кирила

якщо не йде мова про рабське підпорядкування, яке було в різні періоди історії (і за феодального періоду, і в радян-

Патріарх московський Кирил поки що не є главою держави, як, наприклад, Папа Римський у Ватикані, але наша влада чомусь і його зустрічає за протоколом, як кривника держави – почесною вартою. Що це: помилка чи плазування перед кремлівською придворною церковною структурою? (Коментар експерта газети «Мета»).

характер Церкви. По-друге, це була демонстрація певної власної позиції. По-третє, це було усвідомленням того, що треба рятувати ситуацію, особливо після відвідин західних єпархій, де опонентів Кирила було дуже багато, де збиралися сотні, навіть тисячі протестуючих, яких не можна було не помічати. І якщо раніше в інформаційних мережах їх просто ігнорували, то тут уже не побачити цього було неможливо.

– Якщо підбивати підсумки візиту патріарха Кирила в Україну, то які позитиви від нього залишилися Україні?

– Якщо підсумовувати візит Кирила в цьому контексті, то він був надзвичайно корисний, адже для всіх стала очевидна реальна ідеологічна лінія, яку провадить московський центр і якої дотримуються київське керівництво. Також стали очевидними розбіжності, які існують між київським керівництвом та окремими єпархіями, архієреями у межах УПЦ МП. Те, що раніше, можливо, було десь прикрито дипломатичними розмовами, різними точками зору, то тепер це вийшло на поверхню. Тому, думаю, на майбутнє перед УПЦ МП стоїть надскладне завдання –

як оті всі існуючі розбіжності й суперечності можна буде поєднати, особливо після категоричних і різких висловлювань патріарха Кирила. Адже у його висловлюваннях ми можемо нарахувати крайні суперечності. З одного боку, Кирил говорив: «Ми любимо всіх і благословляємо всіх наших опонентів». З іншого боку, він проклинав і заперечував їх право на існування. З однієї сторони, він закликав до єдності, а з іншої – зробив усе, аби відштовхнути опонентів УПЦ, таким чином змобілізувавши її навколо вартостей та ідеалів, які сам пропагував.

– Базато експертів зараз говорить про можливі зміни у вищому керівництві УПЦ МП, зокрема, усунення митрополита Володимира (Сабодана). Які ваші прогнози?

– Питання це дуже складне. Ця думка справді з'явилася і її багато хто підтримує. Теоретично можна прогнозувати найрізноманітніші ситуації і характер розвитку подій у майбутньому. Утім, мені здається, стосовно персоналії митрополита Володимира різких дій немає і бути не може. Адже він є знаковою фігурою. І в жодному випадку патріарх Кирил зараз

не зможе змістити митрополита Володимира, адже пам'ятаємо, що предстоятель УПЦ МП призначений главою УПЦ на Харківському Соборі в травні 1992 року і вже 17 років він – глава Церкви і має надзвичайний авторитет. Звісно, в нього є і опоненти. Зокрема, він надзвичайно дратує проросійську частину духовенства, адже Володимир не провадить політики повної русифікації та уніфікації за російськими зразками.

Але є дві причини, чому його не усунуть. По-перше, це величезна кількість українського, проукраїнського духовенства, особливо в центральних, західних і північних єпархіях, для якого митрополит Володимир є беззаперечним авторитетом. Також утворилася велика група молодого єпископату, вихованого митрополитом Володимиром. Це – майже 20 єпископів зовсім нової генерації, які отримали освіту, висвячені на єпископів наприкінці 90-х і в останні 3-4 роки. Вони і складають основу прибічників Володимира. З іншого боку, Москва боїтиметься робити будь-які рухи, щоб не спровокувати чергового розділення Церкви. А усунути символічну фігуру

Леді Ю – несамолюбна прихильниця «найканонічнішої з церков» – московського православ'я, бо, як бачимо, щоденно милується портретом Кирила на стіні у вітальні власного офісу (Коментар експерта газети «Мета»).

ім буде нереально.

Що насправді є більш реальним, так це те, що патріарх Кирил однозначно показав своїми жестами, що він буде підтримувати протилежну групу, яка опонує митрополиту Володимиру. В Україні буде створено систему протиза: усвідомлюючи, що церковне керівництво в загальних своїх рисах є проукраїнське (в плані українізації

тків УПЦ, які відбуваються, можуть початися тільки тоді, коли буде обрано нового Предстоятеля. Та я думаю, що до того часу, доки, дасть Бог, житиме митрополит Володимир, просто триватиме закулісна боротьба, а не реальні кроки і передмови в сенсі його усунення. Ми бачимо все-таки, незважаючи на важкий стан здоров'я Володимира, досить чітку позицію

Майже весь український політичний «бомонд» під час візиту Кирила демонстрував свій «патріотизм» та приналежність до «єдинственої канонічної церкви» (Коментар експерта газети «Мета»).

Церкви), основна увага буде зосереджена на підтримці проросійської частини духовництва. І не даремно патріарх Кирил говорив, що наступне місто, яке він хоче відвідати, це Одеса. Адже відомо, що Одеса – це своєрідний центр проросійського угруповання на чолі з митрополитом Агафангелом, де навмисно створений культ патріарха Кирила. І цей культ митрополит Агафангел пропагує в усіх храмах єпархії. І навіть на богослужіннях під час візиту Кирила в Україні ми бачили, що з правого боку від нього стояв митрополит Володимир, а з іншого – митрополит Агафангел, уособлюючи цим ніби два крила і створивши цим систему протиза.

– **То що насправді може заради очікувати УПЦ МП від Кирила?**

– Кирил буде гальмувати будь-які українську руху і загальмує теперішній стан, який існує в УПЦ МП: і юридичний, і редакційний. Так, на даному етапі УПЦ МП має справді високий ступінь внутрішньої незалежності: Церква має Синод, сама призначає єпископів і т.д. Вона самостійна в керівництві, але всі ці привілеї ніде юридично не закріплені, а існують лише де-факто. Що зараз схоче зробити найголовніше Москва? Не розвинути їх і закріпити, а заморозити на даному рівні, – з тим, щоб утвердити проросійське лобі у Києві і почати роботу з їхнього згортання. На мій погляд, реальні кроки із згортання українізаційних момен-

і розум митрополита, його реальні наміри. І свідченням цього є його виступ у Почаєві та коментарі його очільників, які фактично зараз декларують те, чого ні разу не казав патріарх Кирил, перебуваючи в Україні, і проти чого він виступав. Вони зараз говорять про неформальний діалог, початок розмови і дорогу до порозуміння. Але нічого подібного патріарх Кирил не говорив і, думаю, ці установки йдуть зараз саме від митрополита Володимира.

– **Пане Андрію, на Вашу думку, чи вплине візит Патріарха Московського і всієї Русі Кирила на майбутні президентські вибори в Україні?**

– Кардинальним чином візит Кирила не вплине на президентські вибори в Україні. Ми вже це бачили в 2004 році, наскільки УПЦ МП була тоді заангажована у виборчій кампанії, коли були перейдені всі можливі рамки не тільки пристойності, а й християнської моралі. Маю на увазі, що в багатьох єпархіях і монастирях була неформальна установка не просто агітувати і демонструвати на словах, а й перекопувати віруючих на сповіді, за кого голосувати. Це був урок. Але яке б тоді не було ангажування Церкви, реального результату це не дало. УПЦ стверджує, що абсолютна більшість віруючих в Україні – це її вірні. Якби до думки Церкви тоді прислухалися, то доля президентських виборів була вирішена вже у першому турі. Утім, громада не під-

тримала вибору ієрархії, і цим самим ієрархія себе значною мірою дискредитувала. Тоді віруючі отримали своєрідне щеплення від різних політичних втручань. Так що прямого ангажування ні патріарха Кирила в українську виборчу ситуацію, ні самої УПЦ МП, я думаю, не буде.

– **Хто ж тоді з політичних лідерів напередодні виборів намагатиметься використати візит Кирила?**

– Звичайно, будуть намагання окремих кандидатів у президенти використати цей факт. Не випадково Віктор Янукович був центральною фігурою під час усіх поїздок Кирила по Україні, окрім західної частини (у Почаєві натомість був керівник виборчого штабу Партії регіонів Микола Азаров, – ЗІК.). Він зустрічав його в аеропорту, повністю опікав його в

Києві, Донецьку, Горлівці. Це була звичайна демонстрація: мовляв, я з усіх політиків є найближчим до цієї фігури. Певною мірою, це так чи інакше буде так протрактовано і церковними діячами. Але, знову ж таки, тут є однозначні ліміти: є українська громада, яка ставиться до цього абсолютно вибірково і з кожним роком, з кожними виборами – все критичніше. Ці впливи будуть мінімізовані, як би ми не хотіли, і навіть у тих регіонах, де шанси і впливи Януковича є й так найбільшими. Тому, думаю, сюрпризів бути не може. Це те ж, що й підтверджували речники УПЦ МП після візиту Кирила, що він нікому не надав політичної підтримки. Це була приватна ініціатива Януковича супроводжувати Кирила і його свідчення співпраці з Церквою – ніщо більше. Тому поки що про вплив цього візиту на якісь передвиборчі сценарії говорити рано. Хоча я не

виключаю, що такі сценарії можуть з'явитися ближче до виборів – аби в той чи інший спосіб нагадати громаді, хто нібито користується найбільшою підтримкою Церкви чи то в Києві, чи в Москві.

– **Чи можливий найближчим часом повторний візит Предстоятеля РПЦ в Україну? Ще до президентських виборів?**

– Патріарх Кирил позиціонує себе як харизматичний лідер, тому від нього можна

очікувати будь-яких сценаріїв. На відміну від досить поважного за віком і респектабельного за статусом колишнього патріарха Алексія II, кожен візит якого відбувався за задалегідь спланованим сценарієм і візит в Україну для нього був як екстраординарна подія, то патріарх Кирил є дуже мобільним, дуже не-

стандартною людиною і він може піти на це.

Про те, що візит може бути організовано несподівано і швидко, та ще й до виборів, свідчить і той факт, що одразу після обрання Кирила в його оточенні чи з його уст пролунало, що перший закордонний візит патріарха буде в Україну до своєї найчисельнішої пастви. А тут, буквально за кілька днів до візиту в Україну, – про що всі забули і не помітили, і, що є фактом того, що Кирил у черговий раз сказав неправду, – він здійснює поїздку до Константинополя. Цей візит також був неочікуваний і непередбачуваний, але пройшов із великим успіхом. Тобто це свідчить, що Кирил готовий до нестандартних кроків, в тому числі і в сенсі України. Але всі ці його кроки будуть обмежуватися одним принциповим моментом, принциповою установкою, яка для нього і його команди є визначальною – можна вести переговори і дискусії до тих пір, доки не ставиться питання української автономії й автокефалії. Це – та межа, яка є неможливою для перетину в свідомості і в конкретних діях патріарха Кирила.

– **Щодо харизми Кирила, то, на вашу думку, з чим пов'язана така манера промови і тембр голосу, який швидше асоціюється з комуністичним лідером Симоненком, аніж зі священнослужителем?**

– На мій погляд, манера

висловлювань Кирила сформувалася під впливом його щотижневих телевізійних виступів. Це – відшліфована манера, добре поставлене ораторство, яке зорієнтовано не стільки на церковну громаду, як на зовнішній, дуже часто секулярний світ. Тобто це та місія, яку бере на себе патріарх Кирил: свідчити серед тих, хто «воцерковлений», а тим, хто потребує. Адже саме в такій манері, в такому голосі він майже 15 років щотижня виступав у програмі «Слово Пастиря». Окрім того, патріарх Кирил перебирає дуже багато форм місіонерства, які є нетрадиційними для Православної церкви. Наприклад, він запозичує від традиції Римо-Католицької церкви зустрічі із молоддю: його нещодавня зустріч з молоддю в Санкт-Петербурзі, а незабаром ще й планується величезна зустріч на стадіоні. Утім, саме такі регулярні зустрічі з молоддю започаткував Іван Павло II. Так само відомим є благословення Кирила і його участь у новорічному місійному турі діякона Андрія Кураєва. Скандальним стало його благословення місіонерства через рокерів і байкерів.

У певному сенсі для Церкви дуже добрим є такий високий ораторський рівень патріар-

як своєрідний символ поразки Московської патріархії в період перебудови, коли абсолютна більшість громади залишила цю Церкву, перейшовши в УАПЦ, УПЦ КП чи УГКЦ, Львів і далі фігуруватиме на різних рівнях. Бо це – своєрідна рана і біль, про які Московська патріархія постійно буде нагадувати. Адже відомо, що будь-які переговори Московської патріархії з римо-католиками завжди визначають два моменти: католицький прозелітизм і розгром греко-католиками трьох західних єпархій Московської патріархії. Тому навіть зараз патріарх Кирил нагадує, що у Львові не дають дозволу збудувати катедральний собор Московського патріархату. Це – одне із підтверджень, що Львів буде фігурувати, як певна конфліктогенна зона, точка напруження.

Коли дивитися на саму громаду прихильників Московського патріархату у Львові, то це, звичайно, був інсталяційний візит для цієї громади. Всі православні, які вважають себе членами МП у Львові, це люди зі свідомою позицією, а підсвідомо вони ніби протиставляють себе абсолютній більшості громади. Але навіряд чи цей візит сприятиме збільшенню цієї громади. Чисельність вірних МП є у Львові невеликою, тому це залишиться предметом дискусії, обговорення й отримання нового імпульсу для саморозвитку цієї громади і навіряд чи може сприяти якись кардинальним змінам чи змінам статусу цієї громади, чи набуттю якихось інших характеристик. Громада УПЦ МП у Львові і так є неоднозначна: є, звісно ж, і російськомовна група, і менша група – україномовна, зокрема, навіть україномовних інтелектуалів, які обґрунтовують свою належність до Московського патріархату питаннями канонічності. І, я думаю, що у якомусь певному глобальному сенсі ці дві групи, які існують у Львові в Московському

Там де «канонічна» церква, там стоїть і «канонічний» флот... (Коментар експерта газети «Мета»)

патріархаті, їхні стосунки, будуть міні-моделлю того, що відбуватиметься взагалі в Україні між, з одного боку, прихильниками українізації Церкви, а з іншого боку – опонентами і тими, хто готовий підтримати універсальні русифікаційні концепції патріарха Кирила.

Інтерв'ю підготувала
Олена МАЛОСНЯК,
«Західна інформаційна
корпорація»

БАЖАЮТЬ ПОЗНАЙОМИТИСЯ

ЧОЛОВІКИ:

12) група «Б»: МИХАЙЛО. Українець, греко-католик, 19.04.1959 р.н.; ріст – 168 см.; вага – 82 кг.; очі – карі; волосся – русе; (7) – задовільний; (8) – не маю; (10) – захоплення, інтереси: – врівноважено-різноманітні; (11) – чесна, добра, сімейна; (12) – так; (13) – 12 років; (14) – отримав церковне уневажнення подружжя; (15) – сину 15 років, нормальний, живе в Іспанії; професія: – агроном; (17) – у Львові – гуртожиток, у селі – незавершене будівництво; (18) – народився: – Львівська обл.; проживаю: – м. Львів; контактний телефон: +38-(097)-496-27-77.

13) група «Б»: ЮРІЙ. Українець, греко-католик, 08.11.1957 р.н.; ріст – 172 см.; вага – 60 кг.; очі – сірі; (7) – добрий; (8) – не маю; (10) – чесність, доброта, уважність; захоплення, інтереси: – історія, люблю природу, читаю, почуття гумору; (11) – взаємна довіра, щирість, акуратність; (12) – так; (13) – 6 років; (14) – отримав церковне уневажнення подружжя; (15) – дві дочки – 23 і 24 роки, заміжні, живуть окремо; професія: – будівельник; (17) – матер. незалежний, проживаю з мамою; (18) – м. Львів; контактний телефон: +38-(093)-552-64-19.

14) група «Н»: АДРІАН. Українець, греко-католик, 11.10.1977 р.н.; ріст – 184 см.; вага – 82 кг.; волосся – шатен; (7) – здоровий; (8) – не маю; (10) – ерудований, поліглот (10 мов, в т. ч. японська); захоплення, інтереси: – подорожі, історія України, релігія; (11) – чесність, порядність; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – інженер комп'ютерної техніки; (15) – матер. незалежний; (16) – народився: – м. Львів; проживаю: – м. Торонто; контактний телефон: adrihar@hotmail.com.

15) група «Н»: ЮРІЙ. Українець, греко-католик, 18.03.1978 р.н.; ріст – 178 см.; вага – 69 кг.; волосся – світле; (7) – добрий; (8) – не маю; (10) – доброта, побожність, чесність, порядність; захоплення, інтереси: – духовна література, праця з молоддю; (11) – дівчина, надійна дружина священника; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – студент-аспірант, майбутній священник; (15) – проживаю з батьками; (16) – село Лавриків, Жовківський р-н, Львівська обл.; контактний телефон: 8-(050)-955-63-94; 8-(097)-450-18-38

16) група «Н»: ВАСИЛЬ. Українець, греко-католик, 30.10.1970 р.н.; ріст – 175 см.; вага – 90 кг.; очі – карі; волосся – русаве; (7) – здоровий; (8) – не маю; (10) – доброта, працьовитість, чесність; захоплення, інтереси: – життя у добрих проявах; (11) – без шкідливих звичок; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – працівник на заводі; (15) – матер. та житлово незалежний; (16) – с. Зимна вода, Львівська обл.; контактний телефон: 8-(098)-420-82-27;

17) група «Н»: РОМАН. Українець, греко-католик, 02.11.1972 р.н.; ріст – 168 см.; вага – 80 кг.; волосся – шатен; (7) – добрий; (8) – не маю; (10) – добрий, спокійний; захоплення, інтереси: – футбол, подорожі, музика; (11) – спокійна, добра, роботяща; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – сантехнік в лікарні; (15) – матер. та житлово незалежний; (16) – с. Старий Яричів, Львівська обл.; контактний телефон: 8-(096)-431-31-17;

18) група «Б»: ЕММАНУІЛ. Українець, греко-католик, 02.01.1955 р.н.; ріст – 169 см.; вага – 66 кг.; очі – голубі; волосся – русе; (7) – добрий; (8) – не маю; (10) – добрий, спокійний, чесний, чуйний; захоплення, інтереси: – спорт, природа, книги; (11) – не схильність до повноти, відвертість, порядність, спільність поглядів; (12) – так; (13) – 7 років; (14) – отримав церковне уневажнення подружжя; (15) – сину 24 роки, поліглот (7 мов), інструктор по гірським лижам в Буковелі; професія: – інженер-системотехнік (ТзОВ «МАРКЕТ-МАТС»), по сумісництву – будівельник; (17) – матер. незалежний, проживаємо удвох із сином у Львові; (18) – народився: – Закарпаття, с. Т-Ремети; проживаю: – м. Львів; контактний телефон: +38-(095)-495-10-51.

19) група «Н»: РОМАН. Українець, греко-католик, 08.07.1969 р.н.; ріст – 170 см.; вага – 72 кг.; очі – сіро-зелені; волосся – чорне; (7) – добрий; (10) – не конфліктний, спокійний; захоплення, інтереси: – спорт, футбол, природа, садівництво; (11) – добра, спокійна; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – інженер електро-механік; (15) – матер. та житлово незалежний; (16) – Львівська обл.; контактний телефон: 8-(098)-585-14-86;

ХРИСТІАНСЬКИЙ КЛУБ ЗНАЙОМСТВ

“НАША ДРУЖНА РОДИНА”

Любові Вам всім та злагоди!

1) Всім дописувачам, які бажають ознайомитися із концепцією діяльності християнського клубу знайомств КЗНДР при газеті «Мета», з особливостями роботи даного Клубу, побажаннями і рекомендаціями координатора КЗНДР по співпраці з дописувачами, висвітленими в розділі «Клуб знайомства» газети «Мета» в № № 1(40) – 6(55) за 2008-2009 рік – звертатися до координатора християнського клубу знайомств КЗНДР при газеті «Мета» Олександра РОМАНЮКА за тел.: 8-(032)-226-43-97 (пн., ср., пт. – з 15.00 до 19.00; або у: вт., чт. – з 11.00 до 15.00); або також до відповідальної за кореспонденцію кур'ї Львівської Архiepархії УГКЦ сестри Ірини за тел.: 8-(032)-261-08-94;

2) З червня 2008 року публікація всіх оголошень в рубрику «БАЖАЮТЬ ПОЗНАЙОМИТИСЯ» платна. В конверт на адресу Клубу знайомств при газеті «Мета» потрібно вложити: а) заповнену анкету; б) копію чеку про сплату коштів.

Номер рахунку: «Кредобанк», МФО 385372; ЗКПО 2195527115; р/р 2620201054588; Галімурка І.П.; Сума платежу: 15 гривень; Призначення

платежу: за розміщення анкети.

При відсутності чеку про сплату коштів анкети не будуть опубліковані.

3) Послуга по ознайомленню з анкетними даними всіх членів КЗНДР, які розміщені в попередніх номерах газети «Мета» в рубриці «БАЖАЮТЬ ПОЗНАЙОМИТИСЯ» – надається тільки для членів КЗНДР!

Листи в християнський клуб знайомств КЗНДР надсилайте на адресу редакції газети «Мета»:

Клуб знайомств, координатору, редакція газети «Мета», площа св. Юра, 5, м. Львів Україна, 79000 Координатор КЗНДР Олександр РОМАНЮК.

ДО УВАГИ ДОПISУВАЧІВ!

1) З № 7 (56) газети «МЕТА» оголошення: № 25 (жін), № 37 (жін) – зняті з подальшої публікації.

2) Координатор КЗНДР не проводить листування з дописувачами. Консультації по всім запитанням, які виникають у дописувачів, координатор КЗНДР проводить виключно по телефону 8-(032)-226-43-97 за вказаним вище графіком роботи;

ЖІНКИ:

26) група «Б»: МАРІЯ. Українка, християнка, 15.03.1952 р.н.; ріст – 165 см.; вага – 60 кг.; волосся – світло-русе; (7) – нормальний; (8) – не маю; (10) – всебічні; (11) – до 60-и років; (12) – (-); (13) – 2 роки; (14) – вдова; (15) – син 21 рік, освіта вища, здоровий, працює; (16) – пенсіонерка, освіта вища, працюю; (17) – житлом забезпечена; (18) – м. Львів; контактний телефон: +38-(097)-220-96-38.

28) група «Б»: ОКСАНА. Українка, православного обряду, 24.10.1959 р.н.; ріст – 165 см.; вага – 60 кг.; волосся – чорне; очі – коричневі; (7) – задовільний; (8) – не маю; (10) – емоційність, комунікабельність, поєднання протилежностей; захоплення, інтереси: – флористика, мистецтво, маркетинг; (11) – відповідальність, організованість, сімейний лідер, доброта; (12) – так; (13) – 10 років; (14) – вдова; (15) – донька, 14 р., здорова, захоплення: спорт, танці, флористика, комп'ютер; професія: – дизайнер-флорист (творча робота); (17) – матер. і житлово незалежнена; (18) – народилася: – м. Ужгород; проживаю: – м. Львів; контактний телефон: +38-(067)-169-00-86.

29) група «Н»: ІРИНА. Українка, греко-католичка, 21.12.1980 р.н.; ріст – 155 см.; вага – 49 кг.; очі – каро-зелені; волосся – шатенка; (7) – добрий; (8) – не пунктуальна (рідко); (10) – комунікабельна, весела, відповідальна, організаторські здібності, виконавча; захоплення, інтереси: – бальні танці, німецька мова; (11) – порядний, надійний, духовний; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – філолог; (15) – проживаю з батьками; (16) – Львівська обл.; контактний телефон: +38-(093)-236-28-05.

31) група «Н»: ОЛЬГА. Українка, греко-католичка, 14.01.1958 р.н.; ріст – 175 см.; вага – 68 кг.; очі – карі; волосся – чорне; (7) – добрий; (8) – не маю; (10) – врівноважена, надійна, порядна; захоплення, інтереси: – вишивка, картини, театр, фітотерапія, природа, квіти, замки; (11) – розумний, інтелігентний, господар, життєрадісний; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – провідний економіст; (15) – матер. і житлово забезпечена; (16) – народилася: – м. Судова Вишня; проживаю: – м. Львів; контактний телефон: 69-69-65.

33) група «Н»: ЛІЛІЯ. Українка, греко-католичка, 04.02.1972 р.н.; ріст – 168 см.; вага – 63 кг.; очі – карі; волосся – світло-русе; (7) – добрий; (8) – не маю; (10)

– порядність, доброта, чесність, товариськість; захоплення, інтереси: – спорт, подорожі, читання; (11) – порядність, доброта, мужність, рішучість; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – біолог, працюю в медицині; (15) – матер. незалежна; (16) – м. Львів; контактний телефон: +38-(067)-602-40-85.

34) група «Н»: ОЛЕСЯ. Українка, греко-католичка, 25.02.1974 р.н.; ріст – 166 см.; вага – 56 кг.; волосся – каштанове; (7) – добрий; (8) – не маю; (10) – правдива, добра, романтична; захоплення, інтереси: – мистецтво, спорт, подорожі (в т.ч. гірські), історія України; (11) – чесний, добрий, розумний; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – викладач ВНЗ; (15) – матер. і житлова незалежність – відносна; (16) – м. Львів; контактний телефон: kedryna@gmail.com.

35) група «Н»: ІВАННА. Українка, православного обряду, 19.01.1966 р.н.; ріст – 164 см.; вага – 60 кг.; очі – карі; (7) – задовільний; (8) – не маю; (10) – добра; захоплення, інтереси: – широке коло зацікавлень, книги, квіти; (11) – працелюбність, порядність; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – бібліотекар, працюю у Львові; (15) – проживаю з батьками; (16) – м. Львів; контактний телефон: +38-(067)-902-42-77.

36) група «Б»: КАТЕРИНА. Українка, греко-католичка, 05.03.1939 р.н.; вага – 70 кг.; (7) – задовільний; (8) – не маю; (10) – захоплення, інтереси: – ніякі; (11) – вік 65-70 р., доброта, чуйність, чесність, щоб не пив і не кутив; (13) – 4 роки; (14) – вдова; (15) – 2 доньки: 47 р. та 34 р., живуть окремо; (16) – пенсіонерка; (17) – матер. і житлово незалежна; (18) – народилася: – Львівська обл.; проживаю: – Винники; контактний телефон: 296-38-81.

38) група «Б»: НАТАЛІЯ. Українка, греко-католичка, 24.08.1974 р.н.; ріст – 162 см.; вага – 80 кг.; очі – карі; волосся – каштанове; (7) – інв. III гр., епісіндром; (8) – не маю; (10) – працюю, порядна, доброзичлива; захоплення, інтереси: – вирощування кімнатних квітів, музика; (11) – добрий, щоби не зловживав алкоголем; (12) – так; (13) – 10 років; (14) – отримала церковне уневажнення подружжя; (15) – син 15 років, здоровий, захоплюється спортом; професія: – гардеробниця; (17) – живу з батьками; (18) – Львів. обл., Пустомит. р-н, с. Чижиків; контактний телефон: 243-69-70; +38-(096)-443-98-63.

39) група «Н»: ІРИНА. Українка, греко-католичка, 28.03.1970 р.н.; ріст

3) До друку в газету не допускаються оголошення від тих дописувачів, які не виконують вимог концепції (статуту) клубу, а саме:

- не відповідають на всі пункти «АНКЕТА...» – зокрема: сімейний стан, тривалість самотнього життя – (для дописувачів групи «Б»);

- не вказують свій контактний телефон;

- не провели оплату коштів поштою за публікацію оголошення або через неухважність надсилають кошти на інший рахунок;

- надсилають інформацію про себе листом на бланках не встановленої у Клубі форми і т.п.). Будьте уважні!

4) Для розміщення анкети в черговому номері газети «МЕТА» прохання заповнені анкети разом із копією квитанції про оплату коштів надсилати в редакцію не пізніше, аніж до кінця кожного місяця.

ЗАПРОШУЄМО всіх членів християнських спільнот щонеділі, окрім посту, на 19.00 в Палац культури ЛОРТА по вул. Ряшівська, 2 на українські вечорниці та дискотеку. Більш детально за тел.: 224-83-45, або: 8-(097)-132-36-57. Роман.

– 157 см.; вага – 58 кг.; очі – голубі; волосся – русаве; (7) – здорова; (8) – не маю; (10) – добра, любляча, вірна; захоплення, інтереси: – любов до дітей, читання, готування смачних страв; (11) – розумний, добрий; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – вихователь в дитсадку; (15) – матер. і житлово незалежна; (16) – смт. Рудно; контактний телефон: +38-(097)-298-27-12.

40) група «Б»: ОЛЬГА. Українка, греко-католичка, 26.08.1975 р.н.; ріст – 160 см.; вага – 57 кг.; очі – карі; волосся – каштанове; (7) – відносно добрий; (8) – не маю; (10) – намагаюсь жити по Божих заповідях; захоплення, інтереси: – читання релігійної літератури, Святого Письма; (11) – чесний християнин; (12) – так; (13) – 5 років (30 р.); (14) – отримала церковне уневажнення подружжя; (15) – син 8 років, часто хворіє простудами, алергічний; професія: – коледж по спец. «Банківська справа», зараз не працюю; (17) – матер. залежна від батьків, житлово незалежна; (18) – м. Львів; контактний телефон: +38-(097)-346-64-39.

41) група «Н»: ОКСАНА. Українка, греко-католичка, 11.02.1980 р.н.; ріст – 165 см.; вага – 52 кг.; очі – сіро-зелені; волосся – русаве; (7) – добрий; (8) – не маю; (10) – відповідальна, чесна, добра; захоплення, інтереси: – подорожі, література; (11) – без шкідливих звичок, порядний; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – економіст; (15) – матер. незалежна, житлово – ні; (16) – народилася: – Львівська обл.; проживаю: – тимчасово у м. Львові; контактний телефон: +38-(067)-296-32-86.

42) група «Н»: МАР'ЯНА. Українка, греко-католичка, 21.09.1973 р.н.; ріст – 156 см.; вага – 52 кг.; очі – зелено-коричневі; волосся – русаве; (7) – задовільний; (8) – не маю; (10) – відповідальна, вірна, принципова, неідеальна; захоплення, інтереси: – подорожі, музика, шиття; (11) – надійний, розумний; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – лікар; (15) – проживаю з мамою; (16) – м. Львів; контактний телефон: +38-(067)-708-29-91.

43) група «Н»: МАРІЯ. Українка, греко-католичка, 17.11.1955 р.н.; ріст – 158 см.; вага – 63 кг.; очі – сірі; волосся – блондинка; (7) – задовільний; (8) – не маю; (10) – зла, дратівлива, неврівноважена, лінива до молитви та до праці; захоплення, інтереси: – не маю; (11) – без шкідливих звичок; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – тимчасово безробітна; (15) – матер. і житлово незалежна; (16) – м. Львів; контактний телефон: 244-23-52.

УГКЦ – 20 років тому...

«До Богородиці з запалом прибіжимо, грішні і смиренні, і припадім у покаянні, взиваючи з глибини душевної», – таким закликом-молитвою вірні УГКЦ 25 травня 1989 року заявили на весь світ, що УГКЦ – переслідувана, викрила лицемірність радянської влади, яка, з одного боку, провадила помпезні святкування 1000-ліття хрищення Київської Русі, а з іншого – репресії проти вірних і священників УГКЦ. Як це їм вдалося?

Кінець 80-х років став надзвичайно важливим етапом для подальшого існування нашої Церкви. Покоління людей, яке пам'ятало час, коли вільно проголошувалося Слово Боже, потрохи передавало естафету поколінням, яке виростало на нових антирелігійних засадах безбожної держави. Наслідки такого виховання можемо побачити і сьогодні.

Церковна ієрархія усвідомлювала проблему, яка поступово загострювалася після смерті Патріярха Йосифа Сліпого, владики Миколая Чарнецького, і тому вирішила робити рішучіші кроки щодо легалізації УГКЦ. Першим із них стала заява єпископів, священників, монахів, монахинь і вірних про вихід УГКЦ з підпілля. Наступним було створення Комітету захисту УГКЦ, який очолив багатолітній політв'язень Іван Гель. Головною метою діяльності цього комітету була повна легалізація УГКЦ.

У тих роках Україна, в порівнянні з іншими республіками СРСР, перебувала в «летаргічному сні»: населення було залякане, адже багатолітній терор та репресії не минули безслідно. Щоби змінити ситуацію, збудити люд до вияву своєї релігійності, національності, Комітет захисту УГКЦ вирішив розпочати збір підписів з проханням легалізувати УГКЦ в Західній Україні та дати українським католикам змогу використовувати ті католицькі храми, котрі залишалися порожніми. Комітет збирав підписи у двох примірях звернення, перший з якого передали в Президію Верховної Ради, а інший – через посольства і журналістів – до Ватикану, Святішому Отцеві Івану Павлові II.

Наступним тактичним кроком було створення католицького самвидавного журналу «Християнський голос». Завданням журналу було повідомляти про життя парохій та їхню діяльність, друкувати статті на різні актуальні церковні теми.

Ще однією важливою ініціативою Комітету була організація масових богослужінь, відправ у якомога більшій кількості парохій. Перше організоване богослужіння відбулося 22 січня біля собору святого Юра, приурочене до дня проголошення Четвертого Універсалу, Акту

Злуки й утворення Української Народної Республіки. Наступне масове богослужіння відбулося у Стрию за померлих батьків владики Любачівського, на якому були присутні близько 30 тис. людей. Подібні акції відбулися у Самборі, Щирці, а в Дрогобичі, на другий день Великодніх свят, на Літургії прийшло бл. 20 тис. людей. Ще одне визначне зібрання вірних УГКЦ – з нагоди ювілею Маркіяна Шашкевича – відбулося 6 липня біля села Підлисса Золочівського району Львівської області на Лисій Горі. На Літургії були присутні близько 50 тис. осіб. Такі масові богослужіння кріпили людей у вірі, надавали наснаги до подальшої боротьби за те, щоб вільно прославляти Господа в храмах, які переважно були перетворені на склади або стояли зачинені, чекаючи нового воскресіння віри у серцях заляканих, покритих христіян.

Організовувалися служби на сільських парохіях, але для цієї діяльності бракувало священників. У приймальні дні до голови комітету Івана Геля зверталися десятки людей, а перед Різдвяними і Великодніми святами доходило до сотні – з проханнями, аби священник приїхав відслужити Богослужіння. Священники відправляли по чотири, а часом і по п'ять Літургій на день.

Однією з найважливіших акцій, яку провів Комітет захисту УГКЦ, було ланцюгове голодування в Москві на Арбаті. Ця акція зробила величезний розголос про переслідувану УГКЦ у цілому світі. Розпочали голодування 16 травня 1989 року єпископи Филімон Курчаба, Софрон

Дмитерко та Павло Василик; священники – Григорій Сім-кайло, Володимир Війтишин, Ігор Возняк (теперішній Архієпископ Львівський). Вони привезли з собою звернення у справі легалізації УГКЦ до Голови Президії Верховної Ради СРСР Михайла Горбачова. Оскільки він був відсутній, то делегація УГКЦ вимагала зустрічі з заступником Анатолієм Лук'яновим, але у проханні було відмовлено. Тоді ієрархія нашої Церкви оголосила голодування. Цього ж дня відбулася зустріч єпископа Павла Василика із західними журналістами, де владики повідомили, що приїзд представників ієрархії УГКЦ до Москви був запланований саме на цей час – за кілька днів до з'їзду народних депутатів СРСР усіх рівнів,

аби звернути увагу останніх на стан УГКЦ в Радянському Союзі.

Саме 25 травня – у день відкриття з'їзду народних депутатів СРСР – трьом десяткам осіб із групи голодуючих на Арбаті вдалося о 10-й годині через метро добратися до вестибюлю готелю «Москва», де зупинилися депутати, які саме в цей час починали сходитися до Кремля на перше засідання. Отець Петро Зеленюх відразу почав відправляти молебень до Богородиці, а голова Комітету захисту УГКЦ Іван Гель – давати інтерв'ю Світовій агенції телебачення, завдяки якій міліція не змогла заборотити проведення акції.

Також варто відзначити сміливість депутатів від Львівщини Івана Вакарчука, Ростислава Братуня, Романа Федоріва та Юрія Сорочика, які, йдучи на засідання, привіталися, підтримали голодуючих, а Ростиславові Братуню навіть вдалося оголосити з трибуни Верховної Ради, що в час, коли відбувається з'їзд народних депутатів, на Арбаті голодують люди.

Голодування тривало від

25 травня до 14 жовтня, кількість його учасників була від 170 осіб у перші дні до 35 на час закінчення акції протесту.

Згадуючи ті події, І.Гель сказав, що це справді була велика ласка від Бога, коли голодуючі на Арбаті люди дійсно відчували опіку Пресвятої Богородиці, а день 25 травня був для них великим знаком, оскільки всі дороги, які вели до готелю «Москва», та станції метро були заблоковані, однак усе-таки їм вдалося пройти під самий готель.

17 вересня 1989 року Комітет захисту УГКЦ провів найбільш масову акцію, бо саме на цей час припадало 50 років окупації Радянською владою Галичини. Акція почалася біля приміщення обкому партії на вулиці Винниченка у Львові. О 10-й годині розпочалося Богослужіння за легалізацію УГКЦ, на якому співслужили 38 священників. Опісля було зачитане звернення до Генерального секретаря ЦК КПРС Михайла Горбачова з вимогою легалізувати УГКЦ. Відтак була сформована колона, яка, пройшовши площею Галицькою та проспектом Свободи, піднялася до собору св. Юра. В акції взяло участь близько 250 тис. людей. Її проведення трансливалося багатьма провідними каналами світу.

Подібні акції відбулися в Івано-Франківську (1 жовтня), в Тернополі (14 жовтня) і ще раз (26 листопада) у Львові – перед зустріччю Івана Павла II і Михайла Горбачова, яка мала відбутися в Римі, аби тим самим звернути увагу на стан, у якому перебувала Українська Греко-Католицька Церква.

Таким чином, можна стверджувати, що після 250-тисячної маніфестації у Львові УГКЦ самолегалізувалася. Наша Мати-Церква витримала жорсткі переслідування безжалюї радянської системи, яка, немов згряз вогонь, убивала пастиря і розганяла отару овець, а, залякавши, вимагала мовчання.

Зараз ми живемо в новій державі, наша Церква іде стопами визначних пастрів – Митрополита Андрея Шептицького, Патріярха Йосифа Сліпого, під опікою блаженних мучеників, яких проголосив папа Іван Павло II. Саме тепер, 20 років опісля, завдяки старанню наших попередників можемо вільно визнавати, що віруємо в Господа Ісуса Христа і не боїмося визнавати себе греко-католиками.

Михайло СЕМЧИШИН

Отець-редемпторист Євстахій Смаль

Народився майбутній священник 13 липня 1922 року у селі Байківці біля Тернополя у дуже побожній родині. Батько – Іван Смаль († 1965), мати – Анна († 1956). Родина мала непогану господарку – чотири гектари землі, тримали коні, корови. У родині було п'ятеро дітей, які виростали здібними до роботи, слухняними і побожними. Як тільки впоралися на своїй господарці, то ще ходили заробляти, допомагаючи іншим. Мама, глибоко віруюча жінка, школи не розлучалася із вервицею.

Євстахій був наймолодший і дуже здібний. Добре вчився. Коли закінчив чотирирічну сільську школу, батько послав його у Тернопільську гімназію, де хлопець провчився два чи три роки. Дальше вчитися не було змоги – родина не змогла оплачувати подальше навчання.

У селі діяла читальня «Просвіти», товариство «Луг». Коли Євстахій ще вчився у тернопільській гімназії, часто приходив до читальні «Просвіти», допомагав хлопцям, дівчатам вчитися. А ще залучав дівчат і хлопців до участі у виставах, разом давали концерти, читали вірші з «Кобзаря», декламували. Молодь з концертами ходила у сусідні сіла.

У Байківцях служив дуже добрий старенький священник – отець Бачинський. Євстахій ніколи не пропускав Богослужіння, прислуговував у храмі. Він любив церкву. Отець також сподобав собі хлопця і, бачачи його здібності і побожність, радив батькам віддати його навчатись у семінарію. Батьки були б раді, але неспроможні оплатити науку. Тоді отець порадив віддати його у ювенат отців редемптористів, а також обіцяв у тому посприяти.

З початком навчального року отець відвіз Євстахія у Львів. Коли син від'їжджав, мати поцілувала його, перехрестила і заклала на нього ту вервицю, з якою ніколи не розлучалася, кажучи: «Дорогий сину, це – твій маєток, твоя праця і твій заробіток», – та й заплакала.

Після року навчання у ювенаті, перебуваючи в атмосфері монастиря, він твердо вирішив стати монахом, про що й сказав батькам.

Перші обіти склав 7 липня 1943 року. Цього ж року розпочав навчання, але закінчити йому вдалося його лише через багато років випробувань і страждань.

Після війни брата Євстахія заарештували. Його не судили: близько п'яти десятків звинувачених зібрали разом і вивезли на спецпоселення. Брат Євстахій був у Сибіру – в Кемеровському районі Томської області. Працював на лісорозробці. Робота була важкою – валили ліс, вантажили. Якийсь час працював на тартаку. На заслання пробув сім років (протягом 1951-1958 років), увесь час – на одному місці.

Як повернувся з Сибіру, приїхав до рідного села і хотів приміститися у родині, але його не хотіли прописати: йому заборонили поселятися ближче, як за 150 кілометрів від колишнього місця проживання. Побувши якийсь час удома, виїхав до Львова, де якось вдалося прописатися і влаштуватися на роботу. Працював у лікарні аж до виходу на пенсію. Проте всі свої сили віддавав служінню Богові і став відомий як безстрашний священник гнаного Греко-Католицької Церкви.

Цю скупку біографічну розповідь доповнять

(Продовження у наступних числах "Мету")

ІСНУВАННЯ І ДІЯЛЬНІСТЬ ДИЯВОЛА

Диявол існує. Про це свідчить Святе Письмо від книги Буття до Одкровення включно. У притчі про кукіль Господь запевняє, що ворог посіє між пшеницею кукіль (Мт. 13,25). У притчі про сівача приходять лукавий і викрадає посіяне в серці.

(Мт. 13,19).

Церква, пропонуючи нам для роздумів відповідні епізоди з життя Ісуса, нагадує нам тим самим, що навіть у час Великого посту, в час усвідомлення своїх гріхів, своєї суєтності і необхідності покаяння, знаходиться також місце для радості і надії. Великий піст є також часом утвердження у вірі і тріумфування: ми повинні бути впевненими, що ніколи не виявимося позбавленими благодаті, адже Бог завжди буде з нами і пошле Своїх ангелів, аби вони стали нашими супутниками, нашими мудрими порадиниками в дорозі, нашими помічниками у всіх починках (Ескріва).

«Ангелами Святе Письмо і Передання називають тих чистих духів, які під час принципового випробування їхньої волі виявилися по стороні Бога, Його слави і Царства» (Іван Павло II, Загальна аудієнція, 6.VIII.1986). Їм було доручено піклуватися про людей. У Посланні до Євреїв читаємо: «Чи не всі вони – служебні духи, що їх посилають до послуг тим, які мають успадковувати спасіння?» (Євр. 1,14).

Істиною церковного віровчення є той факт, що всі люди, – хрищені вони чи ні, – мають свого Ангела Хоронителя. Його місія починається з моменту зачаття і триває аж до смерті. Святий Іван Золотоустий стверджує, що під час Страшного суду всі ангели зберуться разом, «аби дати свідectво про своє служіння, яке вони виконували за наказом Бога для порятунку кожної людини».

У Діяннях Апостолів наведено чимало епізодів, які свідчать про втручання ангелів, а також про довіру, яку мали стосовно них перші християни (пор.: Діян. 5,19-20; 8,26; 10,3-6). Таку довіру до ангелів і пошанування їх нашими першими братами по вірі особливо яскраво ілюструє опис звільнення апостола Петра з темниці: «І ось Ангел Господній з'явився, і світло осяяло темницю. Ангел, штовхнувши Петра у бік, збудив його і сказав: «Встань швидше». І ланцюги впали з рук його. І сказав йому Ангел: «Опоясайся і взуйся». Він зробив так. Потім говорить йому: «Одягни одягу твою і йди за мною» (Діян. 12,7-11). І звільнений Петро попрямував до будинку Марії, матері Марка, де зібралось і молилось багато людей.

Коли ж Петро «постукав біля воріт, то вийшла послухати служниця на ім'я Рода; і, впізнавши голос Петра, з радості не відчинила воріт, але, вбігши, оголосила, що Петро стоїть біля воріт. А ті сказали їй: чи при своєму ти розумі? Але вона твердила своє. Вони ж говорили: «Це – Ангел його» (Діян. 12,13-17). Ця оповідь свідчить як про величезну доброзичливість перших християн стосовно Петра, так і про їх природну віру в Ангелів Хоронителів. «Дивися, з яким довір'ям ставилися перші християни до своїх Ангелів Хоронителів. А ти?» (Ескріва).

Ми також повинні ставитися до них природно і з довірою. І тоді ми будемо здивовані тією допомогою, яку зможемо отримати від них у нашій боротьбі з дияволом. «Нас надійно охороняють добрі ангели, посередники Божої любові, до яких ми, настановлені традицією, волаємо словами молитви: «Ангеле Божий, охоронцю мій, якому я ввірений по доброті Божій. Освітлюй мені, бережи, управляй і провадь. Амінь» (Іван Павло II, Загальна аудієнція, 20.VIII.1986).

2. «І ось Ангели приступили і служили Йому». Місією ангелів є допомагати кожній людині в досягненні її понадприродної мети. «Ось Я посилав перед тобою ангела Мого, – говорить Господь Мойсееві, – оберігати тебе в дорозі і ввести тебе в те місце, яке Я приготував тобі» (Вих. 23,20). А Катехизм Тридентського собору пояснює: «Як батьки, коли їхні діти вирушають в далеку і небезпечну подорож, дають їм в супутники надійних людей, завданням яких є піклуватися про них й оберігати від небезпек, так само і під час нашої подорожі до небесної вітчизни Отець Небесний кожному з нас дає ангелів, аби ми, укріплені їх силою і допомогою, звільнилися від сітей, підступно настановлених нашими ворогами, і зуміли відбити їхні страшні атаки, звернені проти нас. Він хоче, аби ми, супроводжувані такими охоронцями, йшли прямим дорогою, так, аби жодна перешкода, виставлена на нашій дорозі ворогом, не змогла б посіяти сумнів у нашому прагненні до неба» (Римський Катехизм, IX, 4; пор.: Катехизм Католицької Церкви, 336).

(з «Роздумів» на кожен день Великого посту
Франсіска Ф. Карвахала)

(Продовження у наступному числі «Мети»)

Продовження, початок у попередньому числі «Мети»

ОБОВ'ЯЗКИ БАТЬКІВ (I)

Кілька літ тому подавали американські часописи таку цікаву новинку. В штаті Колорадо 24-літній син позвав до суду свого батька та свою матір за злочинне занедбання батьківських обов'язків щодо його виховання. За собою заподіяну кривду він домагається від своїх батьків відшкодування на суму 350 тисяч доларів. В акті обвинувачення сказано, що його батьки заподіяли йому велику емоційну шкоду для його здоров'я, не дбаючи для нього ані про поживу, ані про одяг, ані про людське помешкання, ані про відповідне виховання, що його він дуже потребував у своїй молодості.

Чи це не дивне й унікальне оскарження батьків? Воно гіркими словами промовляє до кожного батька й матері і ставить їм перед очі їхні відповідальні обов'язки.

Четверта Божа Заповідь накладає великі обов'язки на дітей, але набагато більші обов'язки накладає вона на батьків відносно своїх дітей. Головний обов'язок батьків лежить у тому, щоб своїм дітям дати відповідну опіку і добре виховання. Це надзвичайно важлива справа, бо який цвіт, такі й овочі; які діти, таке майбутнє народу. Тому папа Лев XIII навчає: «Молодь – це цвіт людства, надія на краще майбутнє. Молодь виховувати – значить оновлювати світ». А німецький філософ Ляйбніц каже: «Дайте мені в руки виховання, а я перетворю світ».

Конечність виховання

Чи виховання дітей справді конечне? О, так, навіть дуже конечне, бо сьогодні – діти, а завтра – громадяни, провідники Церкви й народу.

Кожна дитина – це наче біла картка паперу: хто на ній перший запише, такою залишиться вона через ціле своє життя. Дитина – це м'який віск. З нього все можна виробити: песика, коника, ангела, чортка. Дитина – це молоде дерево. Його легко нагнути, пересадити, нащепити. Плекане, воно стає благородним, а залишене собі – дичіє. Один педагог каже: «Візьми малу дитину і лиши її в лісі, щоб жила й росла між дикими звірятами, то вона з часом стане їм подібна. А поручи її добрим і розумним батькам, то й вона такою стане».

Невихована дитина стає тягарем для своїх батьків і свого оточення. Один журнал в Америці так писав про проблему невихованих дітей у школі: «Учителі бояться директора школи, директор боїться інспектора, інспектор боїться шкільної управи, шкільна управа боїться батьків, батьки боїться дітей, а діти не бояться нікого».

В ЧОМУ ПОЛЯГАЄ ВИХОВАННЯ?

Виховання полягає у формуванні серця й душі, у вироблюванні, освічуванні цілої людини. Воно має приготувати людину до повного, всебічного життя і його обов'язків. Воно має дати молодій людині хребет, характер, засади життя. Виховання має дати дітям свідомість обов'язків відносно Господа Бога, відносно ближніх, Церкви, народу і відносно себе, щоб показати завдання і мету

ШАНУЙ БАТЬКА І МАТІР ТВОЮ, ЩОБ ТОБІ БУЛО ДОБРЕ, І ЩОБ ТИ ДОВГО ПРОЖИВ НА ЗЕМЛІ

ЧЕТВЕРТА БОЖА ЗАПОВІДЬ

о. Юліан КАТРИЙ,
«Заповіді Божі»

життя на землі та вічне призначення кожної людини.

Виховання можна б порівняти до різьблення статуї в мармурі. Вона має представляти гармонійну цілість людини. Що вартувала б статуя, навіть найкраща, без голови, або без очей чи без рук і т.п.? Подібно, й виховання має вирізьбити цілу людину і приготувати її до всіх проблем життя. А щоб цю мету досягнути, то виховання має навчити, як поводитися й жити з людьми, бо людина – це створіння громадське. Ніхто або рідко хто хоче жити одинцем і далеко від людей. Люди звичайно живуть у громадах і під різним оглядом є від себе взаємно залежні, себе взаємно потребують і собі взаємно допомагають. Асоціальних

не можна нічим заступити.

Якщо це так, то на кому спочиває перший і головний обов'язок дати дітям добре виховання? Хто тут має першу відповідальність перед Богом, людьми і своїм сумлінням? Батьки, батьки і ще раз батьки! В цій справі вони незаступні, бо це – їхній обов'язок, природою і Богом наложений. Батьків не заступить ані Церква, ані школа.

Родинний дім – це перша, елементарна, виховна школа. Вона дитині подає першу азбуку життя. Вона поволи приготує дитину до життя і його обов'язків. Батьки можуть зі своєї дитини виховати або ангела, або злочинця.

Одна мати в штаті Огайо написала книжку п.з. «Як я можу зі свого сина зробити злочинця». Вона мала трьох синів, і один з них за свої злочини опинився у в'язниці. Метою цієї книжки є дати пересторогу для інших батьків. **Ось які правила вона подає, щоб з дитини зробити злочинця:**

1. Давай своєму синові від коліски все, що тільки він забажає. Він, виростаючи, буде думати, що цілий світ до нього належить.

2. Якщо він уживає погані слова чи брудну лайку, то смійся з того, і він буде думати, що він дотепний.

3. Не давай йому релігійного виховання. Почекай, аж він матиме 21 рік, і тоді сам зробить своє рішення щодо релігії. Ніколи йому не кажи: «Це зле», «Це недобре» або «Це гріх», «Того не смієш робити».

4. Завжди роби за ним порядок у його кімнаті, щоб він не навчився особистої відповідальності.

5. Дозволь йому читати, що він тільки забажає. І він читатиме найгірше сміття, що затроє його розум, серце й душу.

6. Давай йому гроші на все, чого тільки забажає: їсти, пити, веселитися навіть у лихому товаристві.

7. Хай батьки в присутності дітей часто сваряться, бо тоді їх не здивує, коли родина розпадеться.

8. Завжди ставай по стороні своїх дітей проти учителів, сусідів і поліції у переконанні, що вони зле настановлені до твоєї дитини.

9. Якщо син зробить щось злого, то завжди борони його, кажучи: «Моя дитина добра і ніколи щось злого не зробить».

10. Якщо так будете виховувати своїх дітей, то будьте переконані, що вони скоро й певно опиняться у тюрмі.

Ці слухні перестороги кожний батько і кожна мати повинні взяти собі глибоко до серця, щоб не повторити тих промахів у вихованні, що вже іншим батькам завдали багато клопоту і болю голови.

Хай батьки намагаються учить й виховувати своїх дітей не тільки словами, але і своєю поведінкою і прикладом, бо слова – мертві, а приклад потягає. Св. Іван Золотоустий так говорить про добрий приклад батьків: «Поведінка батьків – це книга, з якої дитина вчиться. Уста, язик, губи батьків – це книги, з яких діти набувають свого знання».

(Продовження у наступному числі
«Мети»)

На рис.: Церква Богоявлення Господнього УГКЦ, 1901 р. Рис. автора.

Сороки, Муроване, Жидятичі – ці три підльвівські села можна сміливо назвати якщо не близнятами, то, принаймні, трійнятами, – настільки життя переплело їхні долі. Однак щодо назви, то тільки одні Сороки зберегли свою первісну назву, а от Муроване впродовж століть звалось Ляшки Муровані, а Жидятичі нині іменуються Гамаліївкою. Принаймні, з 1783-го до 1918 року для всіх трьох сіл парафія була однією, а церква Богоявлення Господнього в Сороках звалась матірньою стосовно церкви Введення в храм Пресвятої Діви Марії в Мурованому та церкві св. Миколая в Гамаліївці.

Вперше церква в Сороках згадується 1689 року. Вона була дерев'яною, критою гонтом, – як і дзвіниця, що стояла поруч. У 1705 році за презентою о. Вежковського парафію очолював о. Іван Лазуркевич, а сама парафія нараховувала 50 парафіян. Через 50 років парохом у селі значиться о. Стефан Лазуркевич, а 30 березня 1789 року власник фільварку К.Потоцький підписав презенту на місцеву парафію о. Семенові Заячківському. Того замінив у 1808 році о. Яків Долинський.

Ім'я наступного душпастиря знаходимо в акті деканальної візитації парафії з 1827 року. Парохом у цей час був о. В.Козловський, який прийшов у село, власне, в цьому році, а вже у 1831 році вірні провели його в останню дорогу. А перед цим у молодому віці померла його дружина. Саме цей парох навів порядок на плебанії, відремонтував господарські будівлі.

У 1832 році парафію взявся обслуговувати парох Малехова о. Лев Мандзійовський. В той час у Сороках проживало 800 греко-католиків, у Мурованому – 200, в Жидятичах – 126.

У 1836 році на парафію був скерований о. Микола Честинський і пробув тут до 1855 року, тобто до своєї смерті. Після нього презенту одержав о. Стефан Білинський. Правда, значився тільки адміністратором і через рік перейшов на іншу парафію, а в Сороки прибув о. І.Кушикевич. Саме він постарався, щоб церковна громада збрала кошти на відновлення і золочення церкви. Декан не раз нагадував священників, щоб той поста-

СОРОКИ ЛЬВІВСЬКІ

рався про будівництво житла, але отець Білинський не був одружений, а тому не дуже переймався помешканням.

22 листопада 1871 року графиня Коморовська презентувала на парафію о. П.Бажанського. Коли він прийшов у Сороки, йому виповнилося лише 35 років. Вже через п'ять років свого побуту в селі він організував тут Товариство тверезості, до якого залучив майже п'ять сотень селян різного віку. І це було неабияким успіхом. Тримав парох свою руку і на пульсі шкільного життя. У цьому мав досить доброго помічника – дяка та одночасно вчителя Г.Стернюка, який приходився дідом майбутньому митрополитові Володимиру Стернюку. Треба відзначити і той факт, що в 1870-1900 роках населення в селах, що творили одну парафію, значно збільшилося, і в 1904 році тут проживало 3.112 українців (для порівняння: у 2000 році тут числилося 6.499 чоловік, а найбільший приріст дає Муроване). Та найбільшим успіхом отця Бажанського можна вважати те, що за його парохування в Сороках на місці старої дерев'яної церкви у 1901 році було зведено новий храм, теж дерев'яний.

А от найбільше клопоту на парафії мав о. Іван Черепашинський, який прийшов сюди в 1904 році. У своїх повідомленнях до консисторії він постійно скаржився на те, що в селах ширяться соціалістичні ідеї й радикалізм, а по парафії вештаються підозрілі типи і деморалізують селян. При цьому парох, який ще зовсім не був у літах, постійно хворів, а тому просив консисторію призначити на парафію помічника. Йому пішли назустріч і 1905 року прислали на допомогу о. Герасима Мазуркевича. Та вже 1906 року о. Мазуркевича відкликали, а на його місце прислали о. Марка Дороша. Однак і він не довго пробув на парафії – у 1908 році його замінив о. Іван Рошак. Той також не багато встиг зробити, бо вже через рік допомагати парохів прислали о. Маркіяна Ярему, а того в 1910 році замінив о. Іван Пинкевич.

У вересні 1911 року о. Іван Черепашинський помер, і його поховали на місцевому цвинтарі. Постаралася церковна громада і про пам'ятник на могилі.

А тим часом парафія була виставлена на конкурс, переможцем якого став о. Іван Райтарівський. Проте обійняв він провід парафії лише в 1912 році, а до цього душпастирську опіку над вірними здійснював о. В.Скоробогатий.

Отець Райтарівський був добрим парохом, але й незугрішим господарем. А ще – великим українським патріотом. Він навіть організував збір коштів на подарунки воякам-усусусам та інвалідам Української галицької армії. Його заслуга і в тому, що він добився від уряду відшкодування за землю, яку відвели під будівництво залізничної колії Львів-Стоянів: за ділянку

в Мурованому громада отримала 680,47 корон, а в Сороках – 540 корон. Ці гроші були покладені на депозит у «Руській щадниці» в Перемишлі, а відсотки з них використовували для церковних потреб. Такими діями втілювалося гасло тодішньої української економіки – «Свій до свого по своє».

З 1924 року мешканці Мурованого та Жидятич почали ставити перед митрополією питання про утворення в їхніх селах окремих парафій, оскільки їхні громади значно зросли. При цьому церковна громада Жидятич просила консисторію скерувати на парафію зятя о. І.Райтарівського – щойно висвяченого о. Івана Пайкуша. Тим часом сам о. Райтарівський постійно хворів і просив прислати собі помічника. Прохання задовольнили, і весною 1937 року допомагати хворому парохів в душпастирстві прибув о. Роман Троян. У 1942 році о. Іван Райтарівський помер.

Після його смерті на вакантну посаду пароха виявилось аж шість претендентів. У листопаді 1942 року завідателем парафії в Сороках був призначений о. Денис Лукашевич.

З приходом «червоних визволителів» доля отця Лукашевича склалася трагічно. У 1949 році священника та його синів арештували, і вони проходили у справі провокаційного вбивства комуністичного письменника Я.Галана. Отець був засуджений на 25 років концтаборів, покарання відбував у Хабаровському краї. Після смерті Сталіна його справу було переглянуто, і в 1956 році священника звільнили. Та того ж року він знову був арештований і вийшов з ув'язнення аж у 1972 році. Помер у 1993 році в Коломиї.

А тим часом парафію у Сороках було підпорядковано Російській православної церкві, а парохом протягом 1949-1986 років був православний батюшка П.Веселовський. Після його звільнення парафію обслуговував о. Гуль з Підбірців, після нього до 1987 року – о. Мізак.

Коли у 1989 році триумфально почала виходити з підпілля УГКЦ, а о. Володимир Ярема та його прихильники проголосили у Львові відновлення Української автокефальної православної Церкви, то громада в Сороках розділилась: більша частина вірних виявила бажання повернутись в лоно батьківської Церкви, а інша частина – приєднатись до УАПЦ. Значних конфліктів при цьому не відбулось: місцеву церкву було передано греко-католикам, а православні одразу ж взялися за будівництво свого храму. Освячення новозбудованого храму свв. Петра і Павла здійснив 12 липня 2000 року патріарх Київський та всієї України УАПЦ Димитрій (Ярема).

Богдан ЗАКАЛИК

Підготував диякон Андрій СТАСІВ

о. МИКОЛА КУШПІТ – ІСПОВІДНИК ВІРИ З ЯВОРОВА

Отець Миколай дуже любив молодь, яка, відчуваючи це, горнулася до нього. Стараннями о. Кушпіта у 1926-27 рр. на теренах гімназії постало «Товариство опіки над молоддю», що збирало пожертви, з яких утримувало бідних учнів, забезпечувало їм безкоштовне навчання та проживання в гуртожитку, яке в ці часи коштувало чимало.

Як учитель о. Миколай був суворий, однак справедливий. Це була справді батьківська суворість. «Якщо учень у чомусь провинився, отець викликав його до канцелярії і там «відчитував» його так, що той більше не наслідовався повторювати своїх помилок, а коли котрогось учня несправедливо було осуджено з боку інших, завжди заступався за такого», – згадує у своїх споминах про о. Кушпіта пані Віра Волосянська-Ліницька.

Для поглиблення духовного зросту гімназистів 1 січня 1930 р. зусиллями гімназійного катехита о. Кушпіта було засновано Кругок Марійського Товариства Молоді. Чотири рази на рік члени Марійської Дружини в обов'язковому порядку приступали до Тайни Сповіді та Свхаристії, організовували концерти, конференції, прощі до різних Марійських місць Галичини. Виховуючи гімназистів у християнському дусі, одночасно давав про духовну опіку і їхніх батьків.

Великим подвижництвом, виявом справжнього душпастирства можна назвати діяльність о. Миколая на парафії Малого Передмістя, де він активно підтримував роботу місцевості філії «Просвіти», кооперативу деревного промислу «Сила», що діяв на Малому Передмісті в 1929-31 рр. і приносив місцевим жителям непогані прибутки.

Нові випробовування лягли на плечі о. Миколи, як і на решту греко-католицького духовенства, з початком нового воєнного періоду. Свій наступ на Українську Греко-Католицьку Церкву сталінський режим розпочав відразу ж після першої окупації Західної України, яка тривала з вересня 1939-го до червня 1941 року. За цей період було конфісковано усі церковні маєстності, націоналізовано школи й лікарні, які належали УГКЦ, заборонено церковні видання та релігійні організації, закрито духовні навчальні заклади і друкарні, обмежено діяльність чернечих згромаджень, розпочато brutальну атеїстичну пропаганду та масовий терор і депортації мирного населення.

Відчуваючи реальну загрозу безпеці патріотів-священників, єпископ Йосафат Коциловський вдався до усіх можливих засобів, аби переправити їх до Польщі, подали від більшовицької влади. Тож у жовтні 1939 року о. Кушпіт був скерований до с. Жуфель, а через деякий час – до с. Шмитків Бельзького деканату. Згодом о. Миколай переїжджає до Кракова, де служить у церкві св. Норберта. Саме у Кракові протягом 1939-1941 рр. був осередок української еміграції, особливо після зайняття Галичини більшовиками: там мешкало тоді близько трьох тисяч українців. З Кракова о. Кушпіт відправляється до м. Грубешів, що на Холмщині, де було багато яворівців, і перебуває там по квітень 1942 року.

Скориставшись німецькою окупацією Галичини, в серпні 1942 року о. Миколай Кушпіт знову повертається на свою рідну парафію до Яворова. Завдяки лояльному ставленню німецького окупаційного режиму до УГКЦ о. Кушпіт продовжує свою патріотичну та душпастирську діяльність, а також викладає в Учительській семінарії німецьку мову та історію Німеччини. Та так тривало недовго: з другим приходом більшовиків влітку 1944 року почалася нова хвиля репресій проти ще вцілілих національно свідомих громадян, членів УВО, ОУН, УПА, місцевих осередків «Просвіти», українських товариств, греко-католицького духовенства, активна діяльність яких заважала «совєтизації» та русифікації краю.

(Продовження у наступному числі "Мету")

До келії зайшов незнайомий священник і між нами якось спонтанно зав'язалася невимущена розмова. Не можна було не зауважити безпосередності і щирості цієї людини. Отець розповідав про Підкамінь, про монастир Походження Дерева Чесного Хреста. Виявилось, що він є настоятелем цього монастиря, а до Львова приїжджає у справах відбудови і налагодження монашого життя у цій дуже зруйнованій, але прекрасній пам'ятці сакральної архітектури XVII-XVIII ст.

Уже під час наступної зустрічі о. Методій показав фотографії руїн Підкаміньського монастиря і розповів, як він із співбратами в одному з приміщень, яке

«Монастир на горі матиме голос»

Пам'яті єрм. Методія КОСТЮКА

служе їм храмом, відправляє св. Літургію. Позаяк у цьому приміщенні ще немає вікон, то на Службу Божу злітаються голуби. Отець розповідав про те, якою чудовою є ця святиня, незважаючи на її величезну руїну, про те, що у цьому монастирі – надзвичайно важкі побутові умови, але, попри все, він є найпрекраснішим місцем, його домом. Слухаючи ці розповіді, я відчув щем у грудях. Тепер розумію, що це було. Ще не бачивши Підкаміньського монастиря на власні очі, я закохався у нього.

На Великдень 2000 року я вперше приїхав у Підкаміньську обитель, якою відтоді почав жити у думках. Те, що розповідав о. Методій про умови їхнього життя у цьому монастирі, було правдою. Він, настоятель спільноти, був її останнім слугою: порався на кухні, мив довгезні коридори, виносив сміття, працював на будові, копав траншеї... Брати виконували тільки ту роботу, до якої брався їхній настоятель. Так, праця була важка, але з о. Методієм вона перемінювалася на шляхетну,

ідейну справу заради нашої Церкви, заради Христа. Бо отець був для нас не лише настоятелем – він став кожному з нас щирим приятелем, співбратом, просто батьком. Так само ставився він і до нас, ми були його родиною.

Дивний «магнетизм» особи отця відчували не лише ми, монахи, що жили поряд. Його віра, його християнство були «інфекційними»: численні туристи зі Східної України, які приїжджали до Підкаменя просто оглянути монастир, поспілкувавшись з отцем, віднаходили Христа, ставали віруючими людьми. Переміну своєї життєвої позиції вони пов'язували саме зі знайомством з отцем.

А у щоденному житті о. Методія впадала в око його крайня невибагливість до побуту, нехтування навіть мінімальним комфортом чи зручністю, аскетизм. Якось одна особа довідалася, що у монастирі немає опалення, внаслідок чого у відповідну пору року брати дуже потерпають від холоду. Бажаючи допомогти Підкаміньським монахам, ця

особа вирішила подарувати теплі ковдри. Дізнавшись про це, о. Методій переконав її пожертвувати кошти, за які можна було придбати ковдри, на дзвін. «Ковдри – це не найосновніше. А дзвін буде назавжди. Монастир на горі матиме голос», – вирішив отець.

Три дзвони Андрей (Шептицький), Миколай (Цегельський) та Йосиф (Обручник) о. Методій освятив улітку 2008 року. Тепер у неділі та свята Підкаміньська обитель скликає людей на молитву. Так, скликає, бо ожила і говорить. Кожен дзвін промовляє своїм голосом. І мова ця незвичайна: людина чує її не тільки вухами, а й усім своїм еством, і розуміє, і відгукується. А у Христовому небесному чертозі радіє душа того, хто, освятивши дзвін, розбудив його першу ноту, аби було її чути крізь вічність.

Бр. Юліан (Ігор)
Монастирський, студит,
схимонах монастиря Походження Дерева Хреста
Господнього

ЖИТТЯ СВЯТОЇ ГЕНОВЕФИ МУЧЕНИЦІ

(Закінчення. Початок у попередніх числах «Мети»)

Найбільшу радість у нього викликаю те, що через шкло він бачив матір, батька і всіх присутніх.

Коли слуга поставив перед ним срібний блискучий таріль, в котрім хлопчина побачив своє відображення, то спочатку дуже злякався, тому що не міг збагнути, яким чином це сталося. Найбільше його тішило і забавляло те, що коли він набирив грізного вигляду, то так само робив хлопець в тарілці, а коли він усміхнувся, то і хлопець усміхнувся. Зі всього того гості весело сміялися, хоча ще недавно ревно плакали.

Коли обід закінчився, приїхав посланець з одягом. Геновефа увійшла до печери, впала на коліна перед хрестом, подякувала Богу за чудесне врятування, а після цього вдягнулася. Вона вийшла з печери з дерев'яним хрестиком.

Всі рушили в дорогу. Назустріч їм їхала карета і йшло багато людей. Коли в'їжджали до замку, то брами були настільки переповнені людьми, що не можна було протиснутися, щоб побачити графа з жінкою і дитиною.

Нарешті знайшлися Гінцу і Кунцу – ті, котрим було наказано стратити Геновефу, але котрі подарували їй життя. Прийшла і та дівчина, котра приходила до Геновефи у в'язницю. Граф нагородив їх великими подарунками. А дівчина, яка вже стала жінкою, подала Геновефі вінок з білих квітів та барвінку, котрий свідчив про її невинність.

Втомлена, важко хвора, Геновефа увійшла до свого покою, де ще довго розмовляла з дочкою кухаря. Потім лягла спати, а Берта у знак поваги до Геновефи залишилася коло неї.

У той час, коли в замку була велика радість, у родичів Геновефи був смуток. Тому Зифрид вирішив вислати до них посланців, щоб ті розповіли їм радісну новину про те, що Геновефа жива. Старий Вольф узяв коня, десятьох лицарів і вирушив у далеку дорогу. По дорозі вони

Тут спочиває св. Геновефа

заїхали до єпископа, котрий саме давав шлюб Геновефі. Посланці продовжили свою путь разом з ним.

Коли єпископ з веселим обличчям увійшов до хати, то наказав нікому не сумувати:

– Яків сумував, а вкінці знайшов Йосифа, тож і ми так радістні держимся, – промовив він.

– Та де там, хіба що в небі, – відповіли родичі.

– І на землі, – сказав єпископ, – Геновефа жива!

Увійшли посланці і розповіли все про Геновефу.

– Коли так, – сказав батько, – то поїдемо відвідати і побачити їх.

Коли приїхали, щиро вітали всіх і плакали з великої радості, промовляючи: «О, Судний Боже, в ділах своїх тебе дотепер ми мали за померлу!» Тому єпископ сказав слова благословенства: «Щасливий той, що по-Божому тримається. В терпінню Господь нагородить його в кінці життя вічного».

Терпіння Геновефи стало благословенням цілого краю. Геновефу відвідували всі люди і вона всіх потішала, неначе сам ангел з неба, постійно повторюючи: «Уповайте на Бога, а Бог заступить і потішить. Він з

небезпеки нас вирятуює. Бо хто тільки на Нього надіється, той ніколи з дороги не зблудить».

Болеслав жодну дитину не відпускав без подарунка, бо його маленьке серденько дуже раділо, коли всім було добре.

Голя засудили на смерть. Та Геновефа не хотіла цього: вона випросила, щоб його не страчувати. Засуд змінили на довічне ув'язнення.

Усі люди, котрі відвідували Геновефу, хотіли побачити Голя. Засуджений мав страшний вигляд: розкуйовджене волосся, зарослу бороду. Коли хтось підходив до нього під віконечко, то він кричав: «Вбийте мене швидше, бо я, безчесний, пролив невинну кров! Тепер мене мучить совість, і та совість, як іржа, гризе мене. Я дуже мучусь!» Згодом бив головою до стіни та кричав: «Що я наробив?!» – і, мов безумний, дерся по стінах. Хто бачив все це, казав: «О, Боже, який Ти справедливий, коли за гріх караєш».

Діти, котрим Геновефа з Болеславом розповідала про їхнє життя в пустелі, хотіли побачити лань. Зифрид наказав збудувати для звірятка стаєнку і наказав доглядати за ним одній дівчинці. Коли лань поселилася на подвір'ї, вона часто бігла до Геновефи по сходах до її кімнати, і спинити її було не можливо. Вона нікого не боялася, йшла кожному до рук, а діти мали від неї велику радість.

Як довго після цього жила Геновефа невідомо – досить того, що жила і немало ще добра зробила для людей. Одного разу, при хворобі, прикликала Болеслава до себе і поблагословила його:

– Дитино дорога, хай тебе поблагословить Бог! Завжди пам'ятай про бідних, помагай їм, не будь гордим. Люби Бога всією душею, а людей – як самого себе, щоб ти був щасливим аж до смерті. А по смерті щоб ми зустрілись у небі.

Померла Геновефа і поховали її. Всі люди гірко плакали, а найбільше тужили Зифрид і Болеслав. А бідна лань прийшла до її могили і лягла на неї. Бідне звірятко залишилося там, не хотіло нічого їсти. Одного ранку знайшли лань на могилі неживою. Зифрид збудував пам'ятник Геновефі, а коло неї на камені виточив лань.

У пустелі коло печери Зифрид збудував каплицю. Потім у тій місцевості поселились люди, а пастушки показували їм печеру, в котрій Геновефа разом із дитиною прожила сім років.

Вітаємо Ювілярів!

У вересні святкують ювілеї:

45-ліття священства – о. Йосиф-Гавриїл Віновський (11.09)

25-ліття священства – о. Михайло Стахнів (30.09)

15-ліття священства – о. Роман Іванців (17.09)

15-ліття священства – о. Ігор Грицунь (18.09)

15-ліття священства – о. Михайло Моравський (18.09)

15-ліття священства – о. Віктор Назарчик (18.09)

15-ліття священства – о. Володимир Клим'юк (18.09)

15-ліття священства – о. Іван Патроник (18.09)

50-ліття уродин – о. Зіновій Хоркавий (30.09)

40-ліття уродин – о. Роман Іванців (21.09)

40-ліття уродин – о. Євген Колосок (24.09)

40-ліття уродин – о. Ігор Грицунь (24.09)

ДУМКИ ПРО ВІЧНЕ

чи не нагадують ці історії
що-небудь із твого життя?

Цей лист був знайдений в кишені полеглого солдата: «Я просив здоров'я, аби виконати великі справи; мені дана була хворобливість, аби я виконав кращі. Я просив багатства, аби бути щасливим; мені дана була бідність, аби був мудрим. Я просив величчя, аби мене поважали; мені дана була слабкість, аби я відчував, як мені необхідний Бог. Я не отримав нічого з того, що просив, але отримав усе, про що мріяв. Ним були вислухані мої невисловлені молитви, і тепер я знаю, що я – один із тих, хто щедро благословлений».

Яка основна думка цього умовиводу? Чим воно подібне до правила життя з попередньої оповідки?

Жінка зронила рожеву вазу на підлогу, яка розбилася на дрібне череп'я. Вона збрала всі осколки й викинула їх до смітника. Через якийсь час вона побачила, що її маленька дочка знайшла ці осколки і розкладає їх на картоні. Зеленим олівцем біля кожного черепка дівчинка намалювала стеблинки і листя, перетворюючи все на красивий букет. Побачивши це, жінка була схвильована до сліз: там, де вона бачила лише сміття, її дочка відкрила скарб. Так само і Бог витягує нас із гріхів, як зі сміттевого кошика, і відкриває нам, якими Він хоче нас бачити, показуючи, якими ми, Його сотворіння, можемо бути прекрасними.

Чи є серед моїх знайомих люди, які зовні здаються непривабливими, але всередині є справжнім «скарбом»? Як би я допоміг такій людині розкрити цей «скарб» усередині себе?

Одна жінка відвідала фабрику з виробництва музичних інструментів, де вона побачила, як народжується піаніно. Спочатку власник показав їй кімнату, де робітники нарізали дошки. Потім її повели в приміщення, де виготовляли корпуси для піаніно. У наступній кімнаті робітники полірували їх до блиску. Далі закріплювалися металеві струни і вставлялися клавіші. Нарешті вона прийшла в демонстраційний зал, де музикант виконував прекрасну музику на вже зібраних інструментах.

Після цієї екскурсії жінка подумала: «Така значна відмінність між тим, що я побачила в першій та останній кімнатах, подібна до відмінності між жолудем і деревом, яке виросло з нього. І це можна порівняти з тим, чим я є тепер, з тим, чим я можу бути».

У якій із тих «п'яти кімнат» знаходжуся я на своїй духовній дорозі? Чи є щось, що особливо заважає моєму духовному поступу?

Міні-кросворд «Святковий»

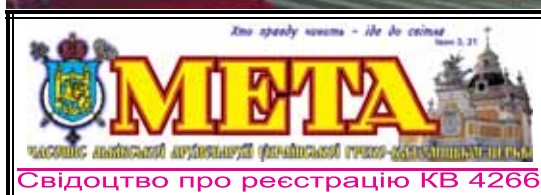
МЕТА, № 6-55 червень 2009 р.Б. відповіді:

Перший ряд: 1. Опізо. 2. Сіхем. 3. Зілля. 4. Матей. 5. Манна. 6. Литія.

Другий ряд: 7. Ікос. 8. Яків. 9. Юдея. 10. Яфет. 11. Липа. 12. Нава.

Бібліотека ім. св. Геновефи у Парижі.

Над випуском працювали:
головний редактор:
о. Іван ГАЛІМУРКА,
літературний редактор **Святослав СМУК,**
більше редактор і технічний редактор:
В'ячеслав ЧИЖЕВСЬКИЙ.

Відгуки та пропозиції надсилати на адресу:
площа св. Юра, 5, м. Львів,
Україна, 79000,
тел. (0322) 79-86-93;
тел. (032) 233-40-73;
e-mail: meta.ugcc@gmail.com
meta_ugcc@ukr.net

Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати матеріали. За достовірність фактів відповідає автор.
При передруку посилання на газету «МЕТА» обов'язкове.
Матеріали не рецензуються і не повертаються.
Редакція може не поділяти думку автора.
Друк: друкарня ДП МО України «Армія України»
Тираж: 6000
Замовл.